БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 108 (339)
1 ИЮНЬ ЧОРШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Совет Иттифоқида (1-нчи бет).

Қ. Эшонхўжаев. — Корхона иқтисодий кўрсаткичини янада яхшилаймиз (1-нчи бет).

Болаларнинг порлоқ истиқболи учун М. Абдуллаев. — Қувноқ ҳаёт қучоғида. **Султон Акбарий.** — Ўғлим. **Ш. Саломова.** — Тинчлик учун, болаларнинг бахти учун (2-нчи бет).

Дала ишларини ўз вақтида сифатли ўтказиб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратайлик! А. Ивахненко.— Ғўза парваришидаги камчиликлар тугатилсин (3-нчи бет).

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИНИНГ ОЧИЛИШИ ОЛДИДАН: **Ф. Забелин.** — 1955 йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида Тошкент области (3-нчи бет).

Совет Иттифоқи ва Югославия ҳукумат делегациялари ўртасидаги музокаралар тўғрисида Ахборот (4-нчи бет).

Совет-Корея жамиятларидаги Совет ҳиссасини Корея Халқ-Демократик республикасига топшириш тўғрисида Совет-Корея Ахбороти (4-нчи бет).

Ҳиндистон парламенти делегациясининг Москвада бўлиши (4-нчи бет).

Ҳиндистон парламенти делегацияси Москвадан жўнаб кетди (4-нчи бет).

Тошкентда (4-нчи бет).

Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни

Бугун — 1 июньда мамлакатимиз халқлари бутун дун'ёдаги яхши ниятли миллионларча кишилар блан биргаликда болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунини кенг нишонлайдилар.

Бу йил болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни Улуғ Совет Иттифоқи етакчилигидаги тинчлик ва демократия кучларининг янги уруш хавфига қарши кураши кучайган бир вазиятда ўтмоқда. Бу кунда бутун дун'ё демократик жамоатчилиги, ота-оналар болаларнинг бахтли ҳаёти, хавфсизлиги, уларнинг порлоқ истиқболи ва соғлигини сақлаш учун қат'ий кураш олиб боришга қарор берганликларини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатадилар.

Тинчлик сиёсати изчиллик блан амалга оширилаётган ва тинч ижодий қурилиш ишлари олиб борилаётган бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доимий оталарча ғамхўрликлари туфайли болалар бахтли ва қувноқ ҳаёт кечирмоқдалар. Болалар тўғрисида, уларни ўқитиш, тарбиялаш, ўстириш ва ижодий қобилиятларини ривожлантириш тўғрисида ҳечқаерда бизлагидек — Совет Иттифоқидагидек ғамхўрлик йўқ. Совет ҳукумати болаларни тарбиялаш учун маблағини аямайди. Совет кишилари ўз муваффақиятлари блан фахрланадилар, ўз болаларининг истиқболига осойишталик ва ишонч блан қарайдилар. Шунинг учун ҳам ёш авлоднинг келгусида янада порлоқ ҳаёт кечиришларини кўзда тутиб, коммунистик қурилишнинг партиямиз томонидан белгилаб берилган буюк программасини муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда меҳнаткашлар ва уларнинг болалари турмушини яхшилаш, ёш авлоднинг соғлом, ақлли, маданиятли ва коммунизмнинг актив қурувчилари бўлиб етишишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилмоқда ҳамда бу мақсад учун ҳар йили давлат бюджетидан жуда кўп маблағ сарф қилинмоқда. Неча юз минглаб мактаблар, пионер саройлари, санаториялар, яслилар, болалар боқчалари, театрлар, бадиий адабиёт, матбуот, радио—буларнинг ҳаммаси болаларни тинчлик руҳида, ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва халқлар ўртасидаги мустаҳкам дўстлик руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилмоқда.

Муваффақиятли равишда социализм қураётган халқ демократияси мамлакатларида ҳам болаларни ўқитиш ва тарбиялаш масалаларига ғоят катта э'тибор берилмоқда, ҳамма типдаги мактабларнинг шохобчалари кенгайтирилмоқда, янги мактаблар қурилмоқда ва кўплаб ўқитувчи кадрлар тайёрланмоқда. Демократик лагерь мамлакатларида ўсиб келаётган ёш авлоднинг ҳартомонлама ривожланиши учун барча шароитлар яратиб берилган бўлиб, бу мамлакатлар халқларининг болалар бахт-саодати учун олиб бораётган курашларида илҳомбахш намуна бўлмоқда.

Ўз экономикасини зўр бериб милитаризациялаштираётган капиталистик мамлакатларда Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни меҳнаткашларнинг турмуш даражаси янада пасайиб бораётган бир вазиятда нишонланмоқда. Ҳозирги вақтда Америка Қўшма Штатлари бошлиқ империалистик мамлакатлар томонидан зўр бериб қуролланишга сарфланаётган ғоят катта ҳаражатлар меҳнаткашлар зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда, уларнинг қашшоқланишини тобора кучайтирмоқда. Ана шундай бир шароитда миллионларча болалар ёшлик қувончидан бутунлай маҳрум этилиб, оч-ялонғоч яшамоқдалар, мухтожликда кун кечирмоқдалар. Шунинг учун ҳам улар ўртасида ҳар хил жиноятчилик тобора авж олмоқда. Ма'лумотларга қараганда реакцион кучларнинг мудҳиш марказига айланган АҚШда қашшоқлик ва мухтожликдан ҳар йили 1.250 минг ўсмир ва йигит-қиз томонидан турли жиноятлар содир бўлмоқда, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги болаларнинг тақдири айниқса аянчлидир.

Бизнинг мамлакатимизда болалар тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик кўпболали ва ёлғиз оналарга давлат томонидан берилаётган ғоят катта ёрдамда ҳам ўз ифодасини топмоқда. Жуда кенг тормоқдаги махсус дам олиш уйлари, санаториялар, консультациялар болалар ихтиёридадир. Кўпболали оналар учун ҳукумат мукофотлари берилмоқда. Социалистик Ватан совет болаларига чинакам қувноқ ва бахтиёр болаликни та'минлаб берди.

Ҳозирги Ўзбекистон территориясида революциядан илгари 160 мактаб бўлиб, уларда 17.300 бола ўқир эди. Ҳозир эса биргина Тошкент областидаги 855 мактабда 300 минг бола ўқимоқда. Областимизнинг ҳамма шаҳар ва районларида пионерлар саройи бор. Ўн мингларча болалар ёш мичуринчилар, ёш техниклар, авиомоделчилар тўгаракларида, музика мактабларида ўз қобилиятлари ва талантларини ўстирмоқдалар. Меҳнаткашларнинг мингларча болалари ёз фаслида пионер лагерьлари, болалар санаториялари ҳамда соғломлаштириш майдончаларида бўлиб, қувноқ ва кўнгилли дам оладилар, бепоён Ватанимиз бўйлаб саёҳат қиладилар.

Давлат болалар муассасалари, санаториялар, касалхоналар, мактаблар қуриш ишига ҳар йили жуда кўп миқдорда маблағ сарфламоқда. Биргина 1954 йилда областимиз қишлоқларида 35 касалхона, ясли ва мактаблар ишга туширилди. Ҳозирги вақтда областьда ўн минг бола тарбияланаётган 241 ясли, 13.300 бола тарбияланаётган 216 боқча бор.

Болалар бизнинг келажагимиз, бахтимиз ва умидимиздир. Совет халқи бу йил болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунини ўз экономикаси ва маданияти янада юксалган шароитда, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги янада яхшиланган шароитда кутиб олмоқда. Совет оиласи моддий даражасининг юксалиши болаларимизнинг соғлиғи ва қувноқ ҳаёт кечиришини та'минламоқда. Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, болаларни ўқитиш ҳамда тарбиялаш Совет давлатининг, бутун жамоатчиликнинг диққат марказида турибди.

Бутун дун'ёдаги соф ниятли юз миллионларча кишилар янги жаҳон урушига тайёргарлик кўраётган ва кўпмиллионлаб болаларни очлик, қашшоқликка, муҳтожликка маҳкум қилаётган империалистларнинг реакцион сиёсатига қарши тинчликни ҳимоя қилиб чиқмоқдалар. Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни оналарнинг Жаҳон конгрессига тайёргарлик кўрилаётган бир вақтга тўғри келмоқда. Жуда кўп халқларнинг вакиллари бўлган конгресс қатнашчилари болаларни очликдан, қашшоқликдан ва касалликлардан, урушдан ҳимоя қилишга қат'ий бел боғлаганликларини намойиш қилиб кўрсатадилар.

Биринчи июньда меҳнаткашларнинг, уларнинг оилалари ва болаларининг турмуш шароитини яхшилашга қаратилган талаблари янада баралла эшитилади. Улар зўр бериб қуролланиш, герман милитаризмини янгидан тиклаш, ҳарбий блоклар ва группировкалар тузиш сиёсатига қарши курашга кўтарилмоқда. Мана шу олийжаноб курашда Совет Иттифоқидаги болаларнинг бахтиёр ва қувноқ ҳаёти, Улуғ Хитой ва халқ демократияси мамлакатларида болалар тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик илҳомбахш намуна бўлмоқда.

Совет кишилари Партия, Ҳукуматимизнинг тинчликсевар сиёсати туфайли болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунини социалистик Ватанимиз куч-қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш йўлида, бутун дун'ёда балаларнинг ҳаёти ва бахт — саодати йўлида ижодий кучларни янада юксалтириш блан нишонлайдилар.

Ёзучи Ойбек туғилган куннинг 50 йиллигига бағишланган кеча

Ўзбекистон меҳнаткашлари республиканинг кекса ёзучиларидан бири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси, Сталин мукофоти лауреати М. Т. Ойбек туғилган куннинг 50 йиллигини ва адабий фаолиятининг 30 йиллигини нишонладилар.

31 майда Тошкентда, Навоий номли Ўзбек давлат опера ва балет театри биносида ёзучи Ойбекнинг юбилейига бағишланган тантанали кеча ўтказилди. Партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, фан ва маданият арбоблари, студентлар, саноат корхоналарининг илғорлари театр залига тўпландилар.

Кечани юбилей комиссиясининг раиси, Сталин мукофоти лауреати Комил Яшин қисқача кириш нутқи блан очди. Ўзбекистон Совет ёзучилари союзи президиумининг раиси, Сталин мукофоти лауреати Абдулла Қаҳҳор ёзучи Ойбекнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова ёзучи Ойбекнинг бадиий адабиёт соҳасидаги хизматлари учун ва ёзучи туғилган куннинг эллик йиллиги муносабати блан уни Меҳнат Қизил Байроқ ордени блан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг чиқарган Фармонини ўқиб берди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида ёзучига ҳукуматнинг юксак мукофотини топширди ва уни республика ҳукумати ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитети номидан самимий табриклади.

Тантанали вазиятда ёзучи Ойбекка СССР Совет ёзучилари союзи президиуми, Ўзбекистон Совет ёзучилари союзи президиуми, республика Фанлар академияси ва бошқа ташкилотлар номидан табрикномалар топширилди. Ёзучи, Сталин мукофоти лауреати С. П. Бородин. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти Т. З. Зоҳидов. Белоруссия Совет ёзучилари союзининг вакили Н. А. Горулев, Ўзбекистон ССР маданият министри А. М. Қўчқоров, республика маориф министри И. Қодиров, СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Сора Эшонтўраева, СССР халқ артисти. Сталин мукофоти лауреати Мухтор Ашрафий ва бошқа ўртоқлар ёзучи Ойбекни қизғин табрикладилар. Ёзучи номига олинган кўпгина табрик телеграммалари ўқиб берилди.

Ёзучи Ойбек табрикларга жавобан, ўзига кўрсатилган э'тибор учун самимий миннатдорчилик билдирди ва бундан буён ҳам бутун кучимни коммунистик қурилиш ишига бағишлайман, деди.

Мажлиснинг охирида катта концерт қўйиб берилди. Бу концертда республика пойтахтининг энг яхши артистлари қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Совет Иттифоқида

Темирбетон ва бетон бўйича Бутуниттифоқ конференцияси

30 майда Москвада Союзлар уйининг Колонна залида темирбетон ва бетон бўйича Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Бу конференцияни СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети ва СССР бинокорлик саноати илмий-техника жамияти чақирди.

Конференциянинг ишларида 1.800 дан ортиқ киши қатнашмоқда. Булар орасида иттифоқ ва республика министрликларининг вакиллари, қурилиш, проект ташкилотларининг ва илмий-текшириш ташкилотларининг раҳбар ходимлари, корхоналарнинг директорлари, бош инженерлари ва новаторлари, фан ва техника арбоблари бор.

Конференцияни СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари В. А. Кучеренко очди. В. А. Кучеренко ўзининг кириш нутқида бу конференция ғоят муҳим эканлигини та'кидлади.

СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети раисининг ўринбосари В. В. Бургман КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қурилиш учун йиғма темирбетон конструкциялари ва детальлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш тўғрисида»ги қарорининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида доклад қилди.

30 майда конференция қатнашчилари СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги коллегиясининг а'зоси Ф. Г. Садовскийнинг «Йиғма темирбетон конструкциялари ва детальлар саноатини ривожлантириш йўллари ва уларни ишлаб чиқаришдаги рационал методларни танлаш», доцент Б. Я. Ионаснинг «Ишлабчиқариш экономикасининг ва йиғма темирбетон конструкциялари ҳамда детальларни ишлатишнинг асосий масалалари», техника фанлари доктори профессор В. В. Михайловнинг «Пишиқ темирбетон конструкцияларини янада ривожлантиришнинг асосий йўллари», техника фанлари доктори профессор В. Г. Скраматаевнинг «Бетон технологиясининг ҳолати ва уни яқин йилларда ривожлантириш йўллари», РСФСР бинокорлик материаллари саноати министри А. С. Болдиревнинг «Йиғма темирбетон конструкциялари ва детальларни ишлаб чиқаришни сифатли қисмлар блан та'минлаш чоралари тўғрисида», қурилиш ва йўл машинасозлиги министрининг ўринбосари В. К. Ростоцкийнинг «Йиғма темирбетон конструкцияларини ишлаб чиқариш ва бетон ҳамда темирбетон ишларини комплекс механизациялаш учун керакли янги машиналар» деган темаларда қилган қўшимча докладларини ҳам эшитдилар.

Конференция ўз ишини давом этдирмоқда .(ТАСС).

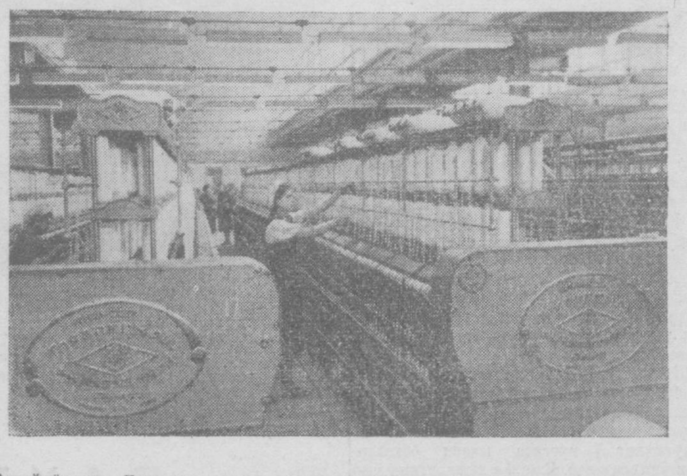

Олтой ўлкаси. Барнаулдаги ип-газлама комбинати ишга туширилди. Комбинатнинг тўқимачилик фабрикаси апрель ойида бирнеча минг метр дастлабки газлама ишлаб чиқарди, май ойида эса йигирув фабрикасидаги кўпгина станоклар ишга туширилди. Фабрикалар биринчи кунлардан бошлаб планни бажармоқдалар.
Суратда: Барнаул ип-газлама комбинатининг янги йигирув фабрикаси.
В. Николаев фотоси (ТАСС фотохроникаси).

Касаба союзларининг болаларга ғамхўрлиги

Совет мамлакатида ёш авлоднинг ҳартомонлама ривожланиши учун энг қулай шароитлар яратиб берилган. Касаба союз ташкилотлари болаларнинг ўқишдан бўш вақтларидаги кўнгил очишларини ташкил қилишда оилага ва мактабга катта ёрдам бермоқдалар.

Қозоғистон ССР касаба союзлари советининг секретари И. А. Борових ТАСС мухбири блан қилган суҳбатида қуйидагиларни айтди:

— Республиканинг 569 клуби, маданият уйи ва саройларида болалар секторлари бор. Олмаота темирйўлчиларининг болаларидан юзларча киши совет Конституцияси номидаги клубнинг тўгаракларида шуғулланмоқда. Болалар учун лекция ва суҳбатлар, жумбоқ ва эртак кечалари, адабиёт викториналари, бадиий ҳаваскорлик кўриклари ўтказилмоқда, бадиий ва илмий оммабоп фильмлар кўрсатилмоқда, донгдор ишчилар, адабиёт ва сан'ат арбоблари блан учрашувлар ўтказилмоқда. «Ҳамма нарсани билишни истайман» оғзаки журнали чиқарилмоқда. Мактаб ўқувчиларини ишлабчиқариш блан таништиришга алоҳида э'тибор берилмоқда, корхоналарга, темир йўл техника уйига экскурсиялар ташкил қилинмоқда.

Фабрика-завод комитетлари ҳузурида болалар блан ишлаш комиссиялари тузилган. Қўриқ ерлардаги янги дон совхозларининг ишчи комитетлари ҳузурида ҳам шундай комиссиялар ташкил қилинган. Масалан, Акмоленск областидаги «Свободний» дон совхозида ўсиб келаётган ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш тўғрисида комиссиянинг ёрдами блан лекциялар ўтказилди. Комиссия совхоз мактаби блан яқин алоқа боғлаган, болаларнинг улгуришини ва ф'ел-атворини кузатиб туради, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг машғулотларини уюштиради.

Болалар — касаба союзларидаги кутубхоналарнинг актив китобхонларидир. Қозоғистон касаба союзлари ҳузуридаги мингдан ортиқ кутубхонада болалар бўлимлари бор. Қозоғистоннинг энг катта спорт иншоотлари ёш физкультурачиларга хизмат қилмоқда. Республикада болалар учун очилган ўнта спорт мактаби ишлаб турипти.

Ҳозирги вақтда Қозоғистон касаба союзлари ёз фаслида болаларнинг дам олишини уюштиришга қизғин тайёрланмоқдалар. Шу мақсадга касаба союз бюджетидан ажратилаётган маблағлар йил сайин кўпаймоқда. Бу йил 22 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфланади. Республикада касаба союзлари томонидан 160 лагерь очилади. Уларда етмиш мингдан кўпроқ бола дам олади. Кўпгина мактаб ўқувчилари каникул вақтини туристлик базаларида ўтказадилар, касаба союзларининг путёвкалари бўйича Қрим жанубий соҳилига, Артекка борадилар.

Шаҳарларда қоладиган болалар учун жонажон ўлка бўйлаб экскурсиялар ташкил қилинади, спорт мусобақалари ўтказилади. улар коллектив бўлиб театрларга борадилар. Ёз фаслида клублар, маданият уйлари ва саройлари болалар блан ишлашни боғларга, паркларга, болалар майдончаларига кўчирадилар. (ТАСС).

Катта Чу каналининг янги магистрали

ЧИМҚЎРҒОН (Фрунзе области), 30 май. (ТАСС). Чу дар'ёси водисида Катта Чу каналининг янги магистрали — юз километр узунлигида бўлган шарқий тормоғи қурилмоқда. Бу тормоқ 30 минг гектардан кўпроқ далани сув блан та'минлайди.

Канал қурувчилар шошқин дар'ёни бўғиб қўядиган тўғон пойдеворига бетон ётқизиб бўлдилар. Буерда қурилаётган темирбетон кўприк Қирғизистоннинг қишлоқ районларини Қозоғистоннинг дар'ё орқасидаги районлари блан энг яқин йўл орқали боғлайди.

Янги сув магистрали икки томондан кучли механизмлар блан қазилмоқда. Дар'ё оқимининг кучини сусайтириш ниятида канал уч ирмоққа бўлинади. Бу ирмоқларнинг тагига йирик тош ётқизилади.

Ирригация қурилиши тобора кўпроқ янги техника блан та'минланмоқда. Мамлакатнинг турли томонларидан бульдозерлар, автопогрузчиклар, скреперлар, экскаваторлар келтирилмоқда.

Пахта далаларида

ҚЎРҒОНТЕПА (Тожикистон ССР), 30 май. (ТАСС). Жанубий Тожикистон пахта далаларида ғўзанинг ўсишини тезлаштириш учун қизғин кураш давом этмоқда. Вахш водисидаги 22 МТС ва совхоздаги мингдан ортиқ чопиқ трактори ғўза қатор ораларини биринчи ва иккинчи ишлашни давом этдирмоқда, ғўзани машина блан яганалаш ва озиқлантириш ишларини олиб бормоқда. Катта массивларда ғўзаларни букетлаш тамом бўлди. 5 минг гектардан кўпроқ майдонда ғўза квадратлари кўмкўк бўлиб ўсмоқда. Ҳамма жойда вегетатив суғориш бошланди.

Микоянобод ва Шаҳартуз районларидаги ба'зи колхозларнинг далаларида ғўза ялпи шонага кирди.

ХАЧАТУР АБОВЯН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 150 ЙИЛЛИГИГА ДОИР

ЕРЕВАН, 30 май. (ТАСС). Арманистон ССР Министрлар совети улуғ арман ёзучиси ва ма'рифатпарвари, арман адабий тилининг ижодчиси Хачатур Абовян туғилган куннинг 150 йиллигини октябрь ойида нишонлашга қарор қилди. Шу муносабат блан бўладиган тантаналарни тайёрлаш ва ўтказиш учун Арманистон ССР Министрлар Совети раиси ўртоқ Кочинян бошчилигида ҳукумат юбилей комиссияси тузилди.

Корхона иқтисодий кўрсаткичини янада яхшилаймиз

Яқинда Ватанимиз пойтахти Москва шаҳрида бўлиб ўтган саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгашининг қатнашчилари социалистик саноатимизни янада ривожлантириш йўлларини ҳартарафлама муҳокама қилдилар, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтиришга имкон берувчи жуда катта резервларни очиб кўрсатдилар. Бу резервлардан халқ хўжалигимизни янада юксалтириш манфаатлари йўлида кенг фойдаланишни талаб қилдилар.

Янгийўл шаҳридаги тикув-пойафзал комбинатининг ишчилари инженер-техник ходимлари ва хизматчилари саноат ходимлари кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини қизғин кутиб олдилар. Мурожаат корхонадаги цехларда, участкаларда ва сменаларда пухта ўрганилиб, шу асосда ишлабчиқаришни ва меҳнатни ташкил қилиш масалалари қайта кўриб чиқилди.

Ўтган 1954 йилда комбинатимиз «Узглавшвейпром»га қарашли корхоналар орасида энг қолоқ корхоналардан бири эди. Биз давлат планларини бажаролмай, кўп миқдорда қарздор бўлиб қолган эдик. Бунинг устига ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати паст ва таннархи баланд эди. Корхона ма'мурияти партия ва касаба союз ташкилотлари бу камчиликларнинг асосий сабабларини ҳартомонлама ўрганди. Ишимиздаги энг катта нуқсон — ишлабчиқаришни бир ме'ёрда ташкил этишга, технология қоидаларини тўла бажаришга, илғорларнинг иш усулларини кенг оммалаштиришга етарли э'тибор берилмаслиги эди. Биз ана шу камчиликларни ҳисобга олиб. бирқанча ташкилий техникавий тадбирларни амалга оширдик. Даставвал ишчиларга ўз зиммаларига олган мажбуриятларини тўла ва ошириб бажариш учун зарур бўлган шароитларни яратиб бердик; уларни ўз вақтида етарли миқдорда хомаш'ё ҳамда зарур материаллар блан та'минлаб турдик. Маҳсулотлар тайёрлашдаги айрим технологик процессларни қайта кўриб чиқдик. уларни тезлаштириш ва такомиллаштириш тадбирларини амалга оширдик.

Буларнинг ҳаммаси ўзининг яхши натижаларини берди: коллективимиз корхона техника-иқтисодий кўрсаткичини кескин суратда яхшилади. 4 ойлик давлат топшириғи 133,5 процентга етказиб бажарилди, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифати ҳам кескин суратда яхшиланди, таннархи камайди. Корхонанинг ҳарбир ишчиси, ҳарбир инженер-техник ходими меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд ишлабчиқариш майдонларидан, машина-асбобларнинг ҳарбир единицасидан олинадиган маҳсулотни кўпайтириш учун муттасил кураш олиб борди. Натижада ҳарбир ишчининг ўртача бажарган иш нормаси 136,4 процентга етди, меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 28,9 процент ошди, маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига давлатнинг бирнеча ўн минг сўмлик маблағи иқтисод қилинди.

Коллективимиз ишлабчиқаришни пухта уюштириш ва маҳсулотни бир ме'ёрда ишлаб чиқариш — давлат планларининг тўла ва ошириб бажарилишини та'минловчи энг муҳим резервлардан бири эканлигини яхши тушунган ҳолда бу масалаларга алоҳида э'тибор бермоқда. Бешинчи бешйиллик топшириқларини ва 1955 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш учун бошланган социалистик мусобақада комбинатнинг 2-нчи ва 4-нчи цех коллективлари, айниқса, яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Илғор ишчилардан Муҳамедова, Тожибоева, Кудряшев, Собирова. Новикова ва бошқа ўнларча ўртоқлар кундалик смена топшириғини 2—2,5 ҳиссадан бажармоқдалар. Бу ўртоқларнинг иш усулларини коллектив ўртасида кенг ёйиш ва уни ишлабчиқаришга жорий қилиш учун бирқанча тадбирлар амалга оширилди. Натижада меҳнат унуми анча ошди. Масалан, 2-нчи цехда меҳнат унумдорлиги апрель ойида март ойида эришилган даражадан 20 процент ошди.

Биз маҳсулот таннархини янада камайтириш мақсадида хомаш'ё ва ёрдамчи материалларнинг тежаб-тергаб сарфланишига катта э'тибор бермоқдамиз. Шунинг натижасида ўтган 4 йил ичида 3207 квадрат метр хомаш'ёни иқтисод қилдик.

Саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатини ўрганиб чиққанимиздан сўнг шу нарса аниқландики, биз ҳали ишлабчиқаришдаги барча резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланмаётган эканмиз. Жумладан ишчиларнинг малакасини ошириш мақсадида ташкил қилинган техник ўқуви курсларининг иши ҳали талабга жавоб бермайди. Ваҳоланки, ишчиларнинг малакасини ошириш — меҳнат унумдорлигини оширишнинг энг муҳим омилларидан биридир. Шунингдек, биз кундалик смена топшириғини бажармаётган айрим қолоқ ишчиларни илғорлар қаторига етказиб олиш ва шу асосда корхона иқтисодий кўрсаткичини янада яхшилаш чораларини кўрамиз.

Корхонадаги иш процессларининг асосий қисми тўла механизациялашган бўлишига қарамай ҳали кўпгина ишлар қўл кучи блан бажарилмоқда. Саноат ходимларининг Мурожаатида қўл кучи блан бажариладиган ишларни ва оғир иш процессларини тўла механизациялашга чақирилади. Биз шу асосда ёрдамчи ишларни ҳам тўла механизациялаш тадбирларини ишлаб чиқдик. Жумладан, хомаш'ё ва ёрдамчи материалларни цех ва участкаларга етказиб бериш, тайёр маҳсулотларни складларга ташиш ишларини механизациялаш кўзда тутилади.

Ишлабчиқариш процессларини такомиллаштириш асосида меҳнат унумдорлигини ошириш ишига корхона рационализаторлари катта ҳисса қўшмоқдалар. Корхона рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюросига коллективдан жуда кўп таклифлар тушмоқда. Бу таклифларни амалга ошириш натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш кўпаймоқда, унинг таннархи камаймоқда. Масалан, илгарилари плашч тугмалари қўлда қадалар эди. Энг яхши рационализаторларимиздан механик Евдокимов ва 2-нчи тикув цехининг бошлиғи Фаттоҳов ўртоқлар бу процессни махсус тугма қадайдиган машиналарда бажаришни таклиф қилдилар. Бу таклифни амалга ошириш натижасида 10 киши бошқа ишга кўчирилди ва меҳнат унумдорлиги анча ошди. Шунингдек, пойафзалнинг учига носка ўрнатиш процесслари ҳам механизациялаштирилди. Уларнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигини ошириш блан бирга, технология процессларини такомиллаштирди, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини анча яхшилади.

Биз бешинчи бешйиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган умумхалқ курашига қўшилиб дастлабки муваффақиятларни қўлга киритдик. Лекин шу блан бир қаторда ҳали ишимизда жиддий камчиликлар ҳам бор. Партия ва касаба союз ташкилотлари коллектив ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш, илғорларнинг иш усулларини кенг оммалаштириш ва ишлабчиқаришга жорий қилиш асосида қолоқ ишчиларни ҳам илғорлар қаторига етказиб олиш учун астойдил курашишлари керак.

Бу ерда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, «Узглавшвейпром»нинг айби блан машина ва асобоб-ускуналар ба'зида бекор туриб қолмоқда. Главка бизни етарли миқдорда хомаш'ё, айниқса тугма блан та'минламаётир. Тикиб тайёрланган кўп миқдордаги плашчлар тугма бўлмаганлиги учун савдо ташкилотларига юборилмай, корхона складида ётипти. Шунингдек, машиналарга зарур бўлган запас қисмлар ўз вақтида етказиб берилмаётир. Бу эса уларнинг ремонтлараро иш муддатини узайтириш, иш унумини оширишга салбий та'сир кўрсатмоқда. Бу камчиликларни тугатиш бизга маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш имкониятини беради.

Комбинат ишчилари, инженер-техник ходимлари меҳнаткашларга кўплаб юқори сифатли кийим-кечак ва пойафзал етказиб бериш учун бундан кейин ҳам астойдил меҳнат қиладилар.

Қ. ЭШОНХЎЖАЕВ,
Янгийўл шаҳридаги тикув-пойафзал комбинатининг директори.

БОЛАЛАРНИНГ ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛИ УЧУН

☆ ☆ ☆

Қувноқ ҳаёт қучоғида

Яқиндагина фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалаба кунининг ўн йиллигини байрам қилдик. Бундан ўн йил илгари шавкатли Совет Армиясининг ва бутун халқимизнинг қаҳрамонлиги ва кучғайрати туфайли фашизм тор-мор келтирилди.

Уруш ғоят катта вайронгарчилик, бахтсизлик келтирган эди. Уруш неча миллионлаб кишиларни бева ва етимларга, кўпгина кўркам шаҳар ва қишлоқларни куйиб кул бўлган харобаларга айлантирди. Уруш келтирган ана шу кулфат ва оғир жароҳатлар ҳали ҳам хотирамиздан чиққани йўқ.

1945 йил 9 майда уруш бизнинг ғалабамиз блан тугалланди. Замбаракларнинг овозини машиналарнинг бир ме'ёрда ишлаб туриши, колхоз далаларида тракторларнинг гувуллаши, бахтиёр ва қувноқ ёшларимизнинг шодиёна қўшиқлари алмаштирди, ҳарбир совет кишиси тинч ижодий меҳнат блан шуғулланабошлади.

Шонли Коммунистик партия ва жонажон Совет ҳукуматимиз ёшлар тўғрисида ҳардоим оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар ҳамда уларнинг порлоқ келажагини та'минламоқдалар. Буни, худди фашистлар устидан ғалаба қозонилган 1945 йилда ташкил этилган республика 1-нчи соғломлаштириш болалар уйи мисолида яққол кўриш мумкин. Бу ерда ҳозир 150 га яқин ўғил-қиз тарбияланмоқда. Улардан кўпчилигининг отаси Улуғ Ватан уруши йилларида йиртқич душманга қарши қаҳрамонона жангларда, ба'зиларининг оналари фашист қузғуни ташлаган бомбадан ҳалок бўлган. Болалар уйи уларга ҳам ота, ҳам она бўлди, уларни ўз илиқ бағрига босиб тарбиялади.

Болалар уйида тарбияланувчилар учун барча шароитлар яратиб берилган. Болалар уйи Тошкент район, Ленин қишлоқ советидаги Каганович номли колхоз территориясидаги соя-салқин кўркам дарахтзор ерга жойлашган. Бу ерда тарбияланувчиларнинг барчаси I синфдан X синфгача ўзбек ва рус группаларида ўқимоқдалар.

Болалар уйида ёш мичуринчилар, хор, музика, қўл хунари, шахмат-шашка, спорт, рассомчилик ва ҳархил тўгараклар ишлаб турипти. Бу тўгаракларда қарийб ҳамма тарбияланувчилар актив қатнашмоқдалар. Болалар уйининг 15 гектар ерда ўз ёрдамчи хўжалиги бор. Бу ерда ҳар йили картошка, полиз, сабзавот экинлари экилиб, мўл ҳосил олинмоқда ва болалар та'миноти учун қўшимча равишда сарфланмоқда. Бу йил ёрдамчи хўжаликдаги 2 гектар ерга маккажўхори экилди. Ундан болалар уйидаги 6 та соғин сигир учун ем-хашак тайёрланади. Ҳозир сигирлардан олинаётган сут болаларнинг эҳтиёжини тўла та'минламоқда. Шунингдек, 100 та товуқдан ҳар куни 80—90 дона тухум олинади. Бу йил товуқлар сонини жўжалар ҳисобига 300 тага етказмоқчимиз. Болаларнинг ўзлари жонли бурчак ташкил этиб, 150 қуённи парвариш қилиб ўстирмоқдалар.

Болалар уйида рус, ўзбек, украин, белорус, корейц, қозоқ, татар, тожик ва бошқа 11 миллат болалари ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида, ўз она—Ватанига муҳаббат ва коммунизм улуғ ишига чексиз садоқат руҳида тарбияланмоқдалар. Бу ерда тарбияланувчилар орасида оталари Улуғ Ватан уруши фронтида ҳалок бўлган рус қизи Света Суханова, украинали Леонид Димичко, ўзбек боласи Азмитдин Шодмонхўжаев, корейс йигитчаси Эрик Цой, тожик фарзанда Муқим Умарқулов каби жуда кўп исте'додли болалар бор. Улар мактабда барча фанлардан яхши ва а'ло баҳо олиб ўқимоқдалар ҳамда тинч ва бахтиёр ҳаёт кечириб, илм дастурхонининг нози не'матларидан баҳраманд бўлмоқдалар.

Шу болалар уйида тарбияланиб етишган Нодир Саидов ҳозир политехника институтининг III курсида, Сония Валиева В. М. Молотов номидаги Тошкент медицина институтининг V курсида юқори баҳолар блан ўқимоқдалар. Қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумини тамомлаган Гали Гаппасов эса Бекобод МТСида механик бўлиб ишламоқда. Улар болалар уйи коллективига ўз меҳнатлари ва келгусидаги режалари ҳақида хат ёзмоқдалар ҳамда урушни истовчи агрессорларга ла'натлар ўқимоқдалар.

Биз совет кишилари урушни истамаймиз, тинчлик ва болаларимизнинг бахт-саодати учун ҳормай-толмай курашамиз.

М. АБДУЛЛАЕВ,
Республика 1-нчи соғломлаштириш болалар уйининг директори, Улуғ Ватан уруши инвалиди.

ЎҒЛИМ

(Фрагмент)

Қайдам, чироққинам, бир ойликмидинг.
Бувинг тикканида шойи йўргакбоғ.
Қизми-ўғилмидинг, чиройликмидинг,
Юрагимга ишқдай ўрнашганинг чоғ,
Қилдек томирларинг ёйилмай ҳали,
Кирмасингдан бурун одам тусига,
Ёвуз душманларнинг темир чангали
Тирноғини сиртмоқ қилди ҳуснингга.
Йўқ, йўқ, ваболарга ҳаёт йўли берк,
Вабо ташувчига хонадон қулфлоғ.
Вабо ташувчидан ҳазар қилар эрк,
Вабо ташувчини қувонтирмас боғ,
Мен урушнинг олов тош отганини,
Қилич солганини кўрганман, қўзим,
Мен кўрганман уфқда кун ботганини
Жанглар оташида ёнганди кўзим,
Унутмайман шиша — муз кўйлагида
Шамоллаган, аммо енгилмаган у
Пўлат Ленинград блокадасин,
Кичик Воважоннинг ғиштлар тагида
Тахтакачланиб қолган жасадин.
Унутмайман илиқ мурдани қучиб,
«Бел, миммими!» деган қизча зорини,
Она ётар эди бир ўққа учиб,
Саватида ўрмон қўзиқорини.
Чунки унутмоққа сра ҳаққим йўқ,
Чунки юрагимни ўртаб кетган ғам,
Чақалоқни фашист отли бир махлуқ
Милтиқ найзасига илиб отган дам.
Қилдек томирларинг ёйилмай ҳали,
Кирмасингдан бурун одам тусига,
Ёвуз душманларнинг темир чангали
Тирноғини сиртмоқ қилди ҳуснингга,
Ўс, шўхлигинг она сути блан
кирганде́к,
Ўс, кўрмасдан қонни, уруш—карахтни.
Улуғ Ленин менга топширганидек,
Мен ҳам топшираман қўлингга Бахтни.
... Мана, новватим, сен ухлаб ётибсан;
Қимтинган лабларда ингичка кулки...
Болажон онанг бор, болажон юрт бор,
Болажон қонун бор, сен амин бўлки,
Бу куч урушларнинг йўлини тўсар,
Бу куч телбаларни қилар ўласи;
Бу куч кунда мену сен блан ўсар,
Сен—тинчликнинг битта кичик бўлаги!
Ота сифатида ўрганмоқ керак
Қоралашга уруш гўлоҳларини!
Қайнаб тошсин, яна қайнат пок юрак
Тинч, осуда ҳаёт булоқларини!

Султон АКБАРИЙ.

Суратда: Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 15-нчи болалар боқчасининг бош тарбиячиси **З. Жўраева** катта ёшдагилар группасида тарбияланувчи **Анор Собирова** ва **Баҳодир Тошбоев**ларга ҳисоб-чўт блан санашни ўргатмоқда.

В. Салов фотоси.

☆ ☆

БАХТИЁР БОЛАЛАР

Оқшомнинг ғир-ғир шабадаси киши димоғига гуллар атрини анқитиб, ҳузур бахш этади. Ўртадаги фонтандан осмонга отилаётган зилол сув бассейнга худди оқ парашютдай ёйилиб тушиб, ажойиб манзара кашф этади. Соатлар мобайнида унга термулиб тургинг келади. Унинг атрофидаги хмель ўраб олган беседкалар қувноқ болалар блан гавжум. Бу ерда турли миллат фарзандлари гўё бир ота-онанинг ўғил-қизларидек суҳбат қуриб, чақчақлашиб ўтирибдилар.

Мана, Хатира Тўлаганова. Унинг отаси улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган. У, бу ерга келганида жуда кичкина — ушоққина қизча эди. Ҳозир 6-нчи синфда барча фанлардан «5» ва «4» баҳо олиб ўқимоқда. Бундай қиз ва ўғил болалар бу ерда анчагина топилади. Ваня Корнилов, Миша Лишчинский, Ваня Тишченко, Украинадан эвакуация бўлиб келган Коля Киселев каби жуда кўп болалар ўзларини гўё она бағрида юргандай ҳис қиладилар. Улар ўз қалбларида доимо партия ва ҳукуматнинг, она-Ватаннинг меҳр-муҳаббатини, ғамхўрлигини сезадилар. Шунинг учун ҳам бу болалар ўзларини ҳечқачон етимча деб билмайдилар. Улар ўз оталарининг гитлерчи одамхўр галаларга қарши курашда, жонажон Ватаннинг мустақиллиги, оналарнинг бахт-саодати, ўзларига ўхшаш болаларнинг порлоқ келажаги учун курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлганликларини яхши биладилар ва бунинг учун ўксинмайдилар, аксинча фахрланадилар.

Қалин дарахтзор ичидаги оппоқ бинолар, деворларига ажойиб картиналар илинган, қатор юмшоқ кроватьлар қўйилган ёпёруғ ва баҳаво ётоқхоналар, яхшилаб безатилган заллар, ундаги пианино, киноклуб ҳаммаси-ҳаммаси шу болалар учундир. Бу хоналарни бир бошдан кезиб чиқар экансиз, албатта ҳузур қиласиз. Бу ердаги тозалик ва тартиб сизни беҳад қувонтиради.

Қизларнинг ўз қўллари блан ранг-баранг ипаклардан нафис қилиб тиккан чиройли кашталари э'тиборингизни тортади. Айниқса мана бу «Бир даста гул» каштаси жуда гўзал тикилипти. Бу, Хатира Тўлагановании сан'ати. У ҳозир беседкада ўтириб, ўртоқлари блан имтиҳонга тайёрланмоқда. Бирлари савол берса, бошқалари жавоб бермоқда, хуллас, билимларини мустаҳкамлашмоқда. Улар имтиҳонлардан а'ло ва яхши баҳолар блан ўтишларига қаттиқ ишонадилар, она-Ватан қилаётган ғамхўрликка жавобан қунт блан ўқишни ўзларининг асосий бурчлари деб англайдилар.

Тошкент шаҳар, Сталин районидаги бу 20-нчи болалар уйининг кўпчилик тарбияланувчилари Беньков номидаги рассомчилик, Глиэр ва Ҳамза номидаги музика ва хореография мактабларида та'лим оладилар. Болалар уйи духовой оркестр, бешта пианино ва жуда кўп чолғу асбобларига эга. Бу ерда катта бадиий ҳаваскорлик тўгараги мунтазам равишда машғулот ўтказиб туради. Болалар уйининг хор коллективи тез-тез Ўзбекистон радиоэшиттириш комитетига чиқиб, микрофон олдида ўз талантларини намойиш қилиб кўрсатадилар. Шунингдек, улар саноат корхоналарининг йиғилишларида, оталикка олган ташкилотларнинг клубларида, мактабларда ташкил қилинган кечаларда концертлар қўйиб берадилар. Улар «Биз тинчлик тарафдоримиз», «Партия бизнинг етакчимиз» каби бирқанча хор ашулаларни зўр маҳорат блан ижро этадилар. Бу болалар уйидан жуда кўп билимдон, маданий кишилар етишиб чиқди. Ҳозир Навоий номидаги опера ва балет театрида ишлаётган Ра'но Қурбонова, Роза Зингеревалар ҳамда Тошкентдаги бошқа театрларда хизмат қилаётган Мар'ям Халилова, Дилбар Абдуллаева, Лиля Рябова, Надя Набиева, Гулнора Абдусаломовалар анашу болалар уйида тарбия топганлар. Улар вақти-вақти блан бу ерга келиб, ўз ўринбосарлари блан турли темаларда суҳбатлашиб кетадилар.

Болалар уйида ўз касбини яхши билган, тажрибали, кекса педагоглар ишлайдилар. Директор М. С. Оренбург, тарбиячи М. С. Медведьев ўртоқлар 25 йилдан бери педагоглик қиладилар. Бош тарбиячи Александра Владимировна Смирнова ўз суҳбатида бундай деди:

— Менинг ёш авлодни тарбиялаш иши блан машғул бўлганимга 35 йилдан ошди. Мен болаларни жонимдан севаман ва уларга ҳар доим порлоқ истиқбол тилайман. Мен ёш авлодни тарбиялашдек ўз зиммамга тушган мас'улиятли меҳнатим, тарбиячилигим блан чексиз фахрланаман. Болаларни Коммунистик партия ва Совет давлатига меҳр-муҳаббат, она-Ватанга садоқат руҳида тарбиялаш биз тарбиячиларнинг жонажон ишимиздир. Биз ўз касбимизни жуда севамиз...

Дарҳақиқат, Александра Владимировна ва бошқа тарбиячилар ўз ишларини севадилар. 1952 йилда бу ерга меҳмон бўлиб келган Ҳиндистон савдо делегацияси болалар уйидаги тарбия ишлари блан танишиб хурсанд бўлдилар. Улар бу ердаги қиз ва ўғил болалар блан суҳбатлашиб, совет болалари жуда ажойиб ҳаёт кечираётганликларини, дун'ёда энг бахтли болалар эканликларини, СССРда кўп болалар муассасалари борлигини ҳавас блан гапирдилар.

Яқинда болалар уйига четэлдан совға келди. Совға 10 та жажжи қуш фигураларидан иборат бўлиб, ўша ҳиндистонли меҳмонлар юборган экан. Болалар бу совғани ўзларининг ёш дўстлари — ҳиндистон болаларига нисбатан меҳрибонлик туйғуси блан жуда авайлаб сақламоқдалар.

Ҳалиги фонтан қизил, кўк ва сариқ лампочкалар нурида маш'алдек товланиб кўкка отиларкан, унинг атрофида қўл ушлашган ҳушчақчақ қиз ва ўғил болалар тинчлик қўшиғини куйлар эдилар. Уларнинг янгроқ овозлари узоқ-узоқларга парвоз қиларди.

М. ИКРОМОВ,
М. МУРОДОВ.

☆

Болали бўлиш нақадар қувончли

Мен ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг чексиз ғамхўрликларидан баҳраманд бўлиб, ўз болаларини соғлом, онгли, маданиятли гражданлар қилиб тарбиялаётган мингларча бахтиёр оналарнинг бириман. Мен ўн боланинг онасиман. Уларни халқ ва Ватанга муҳаббат ҳамда меҳнатсеварлик руҳида тарбияламоқдаман. Катта ўғлим Сур'ат Қашқадар'ё область тетарида бош режиссёр бўлиб ишламоқда. Мукамбар, Суҳбат, Адиба, Муҳаббат ва Нусратлар мактабда ўқиб, билим ва тарбия олмоқдалар. Кичкинтойларим Шуҳрат, Шавкат, Муяссар эса боғча тарбиясида. Уларнинг ҳартомонлама камолатга эришишлари учун барча имконият бор. Ўнинчи болам туғилганда ҳукуматдан бирйўла катта ёрдам пули олдим. Ҳозир ҳар ойда 250 сўмдан нафақа пули олиб турибман. Ҳукуматимиз менинг кўп бола туғиб тарбиялаётганимни тақдирлаб, I, II ва III даражали «Оналик шуҳрати» ордени ва «Қаҳрамон она» ордени ҳамда СССР Олий Советининг Ёрлиғи блан мукофотлади.

Биз оналар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва халқ фаровонлигини янада юксалтиришга қаратилган сиёсатини якдиллик блан қўллаб-қувватлаймиз.

Мен, бутун дун'ёдаги ҳамма оналар қатори болаларни ҳимоя қилиш халқаро кунида атом бомбаси блан дўқ қилаётган империалистларга қарши ўз норозилигимни яна бир бор билдирмоқчиман. Бизнинг келажагимиз, орзу ва умидимиз бўлган болаларимизни ўқитиш, юксак инсоний фазилатларга эга қилиб тарбиялаш учун тинчлик керак. Ҳамма оналар болали бўлишнинг нақадар қувончли эканлигини ва уларни йўқотиш нақадар оғир эканлигини биладилар. Шунинг учун ҳам мен: йўқолсин уруш, яшасин тинчлик дейман.

Муаззам ПЎЛАТОВА,
Қаҳрамон она.

Қувноқлар учун сайиллар

Кеча Тошкентдаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунига атаб Сталин, Октябрь, Москва районлари мактаб ўқувчиларининг катта оммавий сайили ўтказилди. Боғнинг гўзал аллеяларида бахтиёр совет болаларининг ижодига бағишланган виставка ва фотомонтажлар ташкил қилинди. Сайил қатнашчиларига ҳаваскорлар ижросида концерт берилди.

Бугун Горький номли маданият ва истироҳат боғида Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни муносабати блан шаҳар мактаблари ўқувчиларининг катта сайили ўтказилади. Сайилга жуда кўп пионер ва ўқувчилар иштирок этади. Бунда Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни ҳақида лекция бўлади. Республикамизнинг отоқли хотин-қизлари, Қаҳрамон оналар чиқиб сўзлайдилар. Боғда ёш техниклар, ёш натуралистлар ва ёш рассомлар ижодини намойиш қилучи виставка ташкил қилинди. Китоб бозори ишлаб туради, ҳархил оммавий ўйинлар уюштирилади.

Шунингдек, Сталин номли пионерлар саройи боғида ҳам ҳархил оммавий ўйинлар бўлади, духовой оркестр ва баян садолари янграб туради. Ше'р ўқиш, рақс, қўшиқ айтишлар бўйича конкурслар ўтказилади.

Областимизнинг бошқа шаҳар ва қишлоқларида ҳам бугун Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни муносабати блан совет болаларининг бахтли ҳаётига бағишланган кечалар, доклад ва суҳбатлар ўтказилади.

Тинчлик учун, болаларнинг бахти учун

Бугун 1 июнда прогрессив инсоният болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунини олтинчи марта нишонлайдилар. Бу кун хотин-қизлар Халқаро Демократик Федерацияси ва Демократик ёшларнинг Жаҳон федерацияси томонидан белгиланган эди. Бу кун барча халқларнинг янги уруш хавфига қарши, зўр бериб қуролланишга қарши, очлик ва қашшоқликка қарши кураш куни бўлиб қолди.

АҚШ бошчилигидаги империалистик давлатлар янги урушга тайёрланмоқдалар, зўр бериб қуролланмоқдалар, ҳарбий васваса ва атом психозини кучайтирмоқдалар, Ғарбий Германияни ремилитаризация қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам жаҳоннинг барча мамлакатларидаги соф виждонли кишилар янги урушларга йўл қўймаслик учун, тинчлик учун, болаларнинг бахти учун курашмоқдалар.

Бизнинг улуғ Ватанимиз ва халқ демократияси мамлакатларида ўсиб келаётган ёш авлоднинг ҳартомонлама ривожланиши учун барча шароитлар яратилган бўлиб, бу мамлакатлар халқларининг болалар бахти учун олиб бораётган курашларида илҳомбахш намуна бўлмоқда.

Совет болалари умумхалқ муҳаббатига сазовордирлар. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ёш авлоднинг бахтли ҳаёт кечириши учун ҳечнарсани аямайди. Болалар учун жуда кўп мактаблар, пионер саройлари ва уйлари, ёш техниклар ва натуралистлар станциялари, парклар ва стадионлар, театр ва кутубхоналар вужудга келтирилган.

Ўзбекистон Октябрь революциясигача бўлган даврда ялпи саводсиз мамлакат эди. Меҳнаткаш халқнинг болалари учун мактаблар эшиги берк эди. Ҳозирги Ўзбекистон территориясида 1914 йилда 160 мактаб бўлиб, унда 17.300 бола ўқир эди. Ҳозир эса Тошкент областининг ўзида 300 минг бола та'лим олаётган 855 мактаб бор.

1949 йилдан бошлаб республикада умумий еттийиллик та'лим жорий қилинабошланди, бешинчи бешйилликда эса йирик шаҳарлар ва саноат марказларида умумий ўрта та'лимга ўтиш тугалланади. Совет мактаби ўқувчиларни ҳақиқий та'лим блан қуроллантиради, болаларни юксак ма'навий фазилатлар руҳида тарбиялайди. Совет мактабларида болалар коммунистик ахлоқ, совет ватанпарварлиги ва халқлар дўстлиги руҳида тарбияланадилар.

Бизнинг болаларимиз мактабда олган билимларини мактабдан ташқари муассасаларда мустаҳкамлайдилар. Областимизда мактабдан ташқари кўплаб тўгараклар ишлаб турипти.

Мамлакатимизда даволаш муассасаларининг кенг тармоғи вужудга келтирилгандир. Энг яхши врачлар болалар соғлиғини сақламоқдалар. Революциягача Туркистонда болалар учун касалхоналар, врачлар деярлик йўқ эди. Ҳозир эса Тошкент областида 1425 койкали 11 болалар касалхонаси, бирнеча минг врач, шу жумладан 500 педиатор бор. Олимларимиз болаларни даволашнинг янги усулларини ишлаб чиқмоқдалар, бу янги усулларни ҳамма жойларда жорий қилмоқдалар ва шунинг натижасида болаларнинг касал бўлиш ҳоллари кескин камаймоқда. Даволаш усулларининг такомиллашганлиги учун туғриқхоналарда 1940 йилга нисбатан ҳозир болалар ўлими 2 марта, оналар ўлими эса 4 марта камайди. Болаларнинг зотилжам касалидан ўлиш ҳоллари ҳам 2 марта камайди.

Бизда оналар ҳақида жуда катта ғамхўрлик қилинади. Ҳомиладор хотинларга 77 кунли отпуска берилади. Улар учун махсус дам олиш уйлари, санаторийлар ва жуда кўп болалар консультацияси ташкил қилинган. Кўпболали оналар учун ҳукумат мукофотлари тайинланган. Областимизда 170 онага «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон берилган. 17. 293 она орден ва медальлар блан мукофотланган. Кўпболали ва ёлғиз оналарга давлат ёрдами бериш тўғрисидаги қарор чиққанидан бери областимизда 220 миллион сўм миқдорида давлат ёрдами кўрсатилган, фақат 1954 йилнинг ўзидагина кўп болали оналарга 33 миллион сўмлик ёрдам кўрсатилган.

Давлат ҳар йили болалар муассасалари, санаторийлар, касалхоналар, мактаблар қуриш ишига миллионларча сўм маблағ сарфлайди. 1954 йилнинг ўзидагина областимиз қишлоқларида 35 касалхона, ясли ва мактаблар ишга туширилган. Тошкент областида 10 минг бола тарбияланаётган 241 болалар яслиси, 13.300 бола тарбияланаётган 216 болалар боғчаси бор. Бундан ташқари, колхозлардаги болалар муассасаларида 29 минг бола тарбияланмоқда. Областьда кечасию-кундузи ишлайдиган 100 ясли, 11 санатория бор.

1914 йилда Ўзбекистонда ҳомиладор хотинлар учун ажратилган койкалар 50 дан ошмас эди. Ҳозир эса Тошкент областида 1005 койкага эга бўлган 12 туғруқхона ва унинг бўлимлари бор.

Бизда етим қолган болалар учун жуда яхши болалар уйлари бўлиб, бу ерда улар тўғрисида катта ғамхўрлик кўрсатилмоқда. Болалар уйларида тарбияланувчилар ҳукумат қарори бўйича балоғатга етгунча давлат томонидан та'минланадилар.

Фақат бизнинг мамлакатимиздагина болалар учун адабиёт нашр этучи махсус Давлат нашриёти бор. Болалар нашриёти 1955 йилда болалар ва ёшлар учун умумий тиражи 500 минг нусхани ташкил қилучи 850 китоб босиб чиқаради. Бошқа нашриётлар ҳам болалар ва ёшлар учун китоб нашр этмоқдалар.

Пионер ва ўқувчиларнинг ёзги дам олишларини ташкил қилишга катта э'тибор берилади. Ҳар йили 100 мингларча пионер ва ўқувчилар шаҳар атрофидаги ва шаҳарлардаги пионер лагерьларида, болалар санаторияларида дам оладилар, жонажон ўлка бўйлаб мароқли саёҳат ва экскурсиялар ўтказадилар. Болаларнинг ёзги дам олишини уюштириш ишига йилдан-йилга кўпроқ маблағ сарфланмоқда. 1955 йилнинг ўзида Тошкент областидаги шаҳар яқинидаги 54 пионер лагерида 24500 бола, парклар, боғлар ва уй бошқармалари ҳузурида ташкил қилинадиган 40 та шаҳар пионер лагерьларида эса 12 минг пионер ва ўқувчи дам олади.

Тошкент область комсомол ташкилоти колхозларда пионер лагерьларини ташкил қилишнинг ташаббусчисидир. 1953 йилдан бери колхоз пионер лагерьлари ишламоқда. 1954 йилда областьда 29 колхоз ва колхозлараро лагерьлар ташкил қилинган бўлса, бу йил 50 та шундай лагерьлар ташкил қилинади ва унда колхозчиларнинг 3 минг боласи дам олади.

1954 йилда Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда ташкил қилинган пионер лагерида 150 бола дам олди. Лагерьда 6 тўгарак: фото, шахмат-шашка, музика, бадиий ҳаваскорлик, ёш натуралистлар, қўл ҳунари тўгараклари ишлаб турди, қизиқарли пионер сборлари ўтказилди. Пионерлар колхозга қишлоқ хўжалик ишларида ёрдам бердилар ва дала шийпонларида концертлар уюштирдилар. Колхоз пионер лагерьларида мунтазам равишда кинофильмлар кўрсатилди, турли корхона ва муассасаларга экскурсиялар уюштирилди.

Булардан ташқари областьда 180 терма пионер дружиналари, юқори синф ўқувчиларининг кўпгина клублари ташкил қилинади. Областьнинг 33 минг пионер ва ўқувчиси турли поход ва экскурсияларга қатнашади. Совет мамлакатининг болалари ана шундай бахтиёр ҳаёт кечирмоқдалар.

Халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари ҳам ёш авлодни тарбиялаш ва маориф соҳасида катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Хитой Халқ Республикасида мактаб та'лими ғоят кенг ривожланди. Хитойда болалар учун 9 газета ва журнал чиқарилади. 1953 йилнинг охиригача болалар учун чиқарилган ва хитой тилига таржима қилинган кинофильмлар сони 26 га етди. Хитойда кўпгина болалар саройлари, кутубхоналар, театрлар ва ҳоказолар очилди.

Эски Болгарияда ҳаммаси бўлиб 6 туғриқхона бор эди. Ҳозир эса мамлакат қишлоқларининг ўзида 660 туғриқхона бор. Мамлакатда 13 та махсус оналар ва болалар уйлари очилди. Меҳнаткашлар турмуш фаровонлигининг тўхтовсиз яхшиланиб бораётганлиги учун болалар ўлими 1939 йилга нисбатан 30 процент камайди.

Капитал мамлакатларида бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Капитализм болаларни бахтдан маҳрум қилибгина қолмай, уларни жисмоний ва ма'навий жиҳатдан ҳам майиб қилмоқда.

ЮНЕСКОнинг генераль директори Лютер Эванс жанобларининг айтишича, дун'ёдаги 550 миллион бола (я'ни барча болаларнинг ярми) ҳечқандай ма'лумот олмайди. Англияда яслидаги жойларнинг сони 1954 йилнинг охирларида 1950 йилга нисбатан 26 процент камайди, ясли ҳақи эса шу давр ичида икки марта ортди.

Ғарбий Германияда 40 минг синф хоналари етишмайди. «Ди шуле» журналининг берган хабарига қараганда, ҳар йили оккупацион қўшинларнинг бир ефрейторига 9640 немис маркаси, полициянинг бир итига 360 марка, халқ мактабининг бир ўқувчисига эса 40—60 немис маркаси сарфланган. Ғарбий Германияда 80 минг боқимсиз бола дайдиб юради.

АҚШнинг милитаризациялашаётгани болалар ҳаётига қаттиқ та'сир кўрсатмоқда. 1954—55 ўқув йилининг бошларида АҚШда 370 минг синф хоналари, 135 минг ўқитувчи етишмас эди. Зўр бериб қуролланиш, солиқларнинг ортиши, кенг исте'мол моллари нархининг қимматлашиши, ишсизликнинг авж олиши биринчи навбатда болалар аҳволига та'сир кўрсатмоқда. Шунинг учун ҳам софвиждонли эркак ва аёлларнинг янги-янги группалари болаларни ҳимоя қилиб чиқмоқдалар, тинчлик тарафдорларининг қудратли армияси сафларига келиб қўшилмоқдалар.

Ҳозир дун'ёнинг 65 мамлакатида болаларни ҳимоя қилиш, урушга қарши кураш, қуролсизланиш ва халқлар ўртасидаги дўстликни ўрнатиш бўйича чақириладиган оналарнинг Жаҳон Конгрессига тайёргарлик олиб борилмоқда. Дун'ёдаги барча мамлакатларнинг софвиждонли кишилари Конгрессга тайёргарликни атом қуролига қарши, тенг меҳнат учун, тенг ҳақ тўланиши учун кураш, нарх-навонинг ортишига қарши кураш шиори остида ўтказмоқдалар.

Тунис хотин-қизларининг мурожаатида бундай дейилади: «Биз, бола кўриш бахтига муяссар бўлган оналар бола йўқотишнинг қандай оғир кулфат эканлигини яхши биламиз. Бизнинг бурчимиз болаларни очликдан, совуқдан, қашшоқликдан, касалликлардан ва бошқа турли кулфатлар келтирадиган урушдан ҳимоя қилишдан иборатдир. Урушга тайёргарлик кўраётган ҳукуматларга биз тинчлик тарафдори эканлигимизни, қуролсизланиш ва атом энергиясини тинчлик мақсадларига қўлланиш тарафдори эканлигимизни айтишимиз керак».

Жаҳон хотин-қизлари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Вена Мурожаатини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар ва ялпи қирғин қуролларини тақиқлаш учун ўз имзоларини чекмоқдалар. Жаҳон хотин-қизлари Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунини нишонлар эканлар: «Болаларни уруш кулфатларидан сақлаб қолайлик!», «Ер шаридаги барча болаларнинг ҳаёти, соғлиғи, ма'лумоти учун курашайлик!» деган сўзлар ёзилган шиорларни янада юқорироқ кўтарадилар.

Тинчлик учун, болалар бахти учун курашнинг олдинги сафларида бизнинг улуғ Ватанимиз ва халқ демократияси мамлакатлари бормоқдалар.

Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро кунининг нишонланиши тинчлик тарафдорлари кучини янада кўпроқ сафарбар қилишга ёрдам беради, тинчлик учун, оналар ва болаларнинг ҳаёти ва бахти учун кураш ҳаракатини янада авж олдиради.

Ш. САЛОМОВА,
Ўзбекистон КП Тошкент область комитети хотин-қизлар ўртасида ишлаш бўлимининг мудири.

Дала ишларини ўз вақтида сифатли ўтказиб, мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратайлик!

☆ ☆ ☆

Ғўзани тўғри суғориш — мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим шартидир

(Гулистон районидаги «Красная заря» колхозининг сувчиси Турсунқул Сатторов блан суҳбат)

Колхозимизнинг барча а'золари пахтадан мўл ҳосил етиштириб мамлакатимизга ҳар йилгидан кўпроқ пахта етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятларини шараф блан бажариш учун зўр ғайрат блан курашмоқдалар. Ҳозир бутун майдонларда чигит қийғос униб чиққан. Бу эса ҳарбир пахтакордан ғўзани қунт блан парвариш қилишни талаб этади. Пахтадан мўл ҳосил етиштиришни та'мин этадиган муҳим агротехника шартларидан бири биз сувчиларга юклатилган. Ғўзани суғориш энг мас'улиятли иш. Экинни бироз чанқатиб қўйиш, ёки суғориш қоидасини бузиш, албатта ҳосилнинг камайишига сабаб бўлади. Айниқса бу йил ғўзаларни торайтирилган эгатларда суғоришга тўғри келади. Сал эҳтиётсизлик эгатларнинг тўлиб кетишига, пушталарни сув босиб ғўза илдизларига ҳаво киришини тўсиб қўйиши мумкин. Бу ҳолда ғўза яхши озиқланишдан ҳам маҳрум бўлади — нормал ривожланаолмайди, гуллаш, ҳосил тугиш даврларида гул, шоналарини тўкиб юборади.

Бизнинг колхоз сувчилари бу ишда кўп йиллардан бери ишлаб катта тажриба ҳосил қилганлар. Улар суғориш қоидаларининг бузилишига йўл қўймайдилар. Айниқса бу йил кўпчилик майдонларда ғўзани суғоришга янгича талаблар қўйилган. Биз бу соҳада ЎзССР Қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан тавсия этилган ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети ма'қуллаган суғориш қоидаларини тўғри ва тўла бажаришга бутун кучимизни сафарбар этамиз. Биз ғўзани дастлабки даврда муддатдан олдин суғоришга асло йўл қўймаймиз. Акс ҳолда ғўза ўсишга зеб бериб у ривожланишдан кейинда қолиб кетади. Шунинг учун суғориш масаласини ҳал этишда дастлаб ғўзанинг ҳолатини, тупроқ ва об-ҳаво шароитини э'тиборга оламиз. Биз суғоришни дастлаб енгил бўзтупроқ ерлардан бошлаб охирини ўтлоқ-батқоқ ерларда тугаллаймиз. Чунки енгил бўзтупроқ ерлар иссиқ ва ҳавога бой бўлса ҳам, лекин кам нам, аксинча ўтлоқ-батқоқ тупроқли ерлар намга бой-ю, лекин иссиқ ва ҳавога камбағал. Биз ғўзани фақат чуқур эгатлар орқали суғорамиз. Унча нишаб бўлмаган текис жойларда эгатлар узунлигини 60 — 80 метрдан узайтирмасдан ўқариқлар очамиз. Аммо нотекис, нишаблиги яққол билиниб турган ерларда ўқариқни 110 — 150 метр узунликдаги эгатлар солиш учун мўлжаллаб очамиз. Шундай қилинганда сув исроф бўлмайди, тупроқ 70 — 80 сантиметр чуқурликкача намланади.

Бизда шундай далалар ҳам борки, бу сувчилардан алоҳида маҳорат блан ишлашни талаб этади. Булар нишаби равон тепалик ва пастҳам ерлардир. Тепаликдаги ғўза чанқамаслиги, пастликдаги ғўзани сув босиб кетмаслиги, бунинг учун, ҳарқайси ернинг текис намланиши учун заруp чораларни кўрамиз. Бу ҳолда биз эгатнинг тепаликдан бошланишида чуқур оламиз ва унга ма'лум миқдор ва қатламда гўнг соламиз. Натижада эгатта қўйилган сув югуриб кетмайди, гўнг орқали ерга сингиб бориб, охирда оқова эгатнинг пастки қисмларини а'ло даражада намлайди. Эгатларни сув босиб, кўлламайди.

Далани суғоришга тайёрлаш ҳам муҳим ишдир. Бизнинг колхозда суғориш қат'ий тузилган календарь план асосида ўтказилади. Бу план биз сувчиларга суғоришни қачон ва қандай ўтказишни белгилаб беради.

Биринчидан, сув барча дала ва участкаларга бўлиниб майдаланиб юборилмайди, иккинчидан ғўзалар кечаси ва кундузи суғорилади. Суғориш трактор ишлари блан маҳкам боғлаб олиб борилади. Бу дала ишларининг узлуксиз давом этишини, ғўза парваришини нормал боришини та'мин этади.

Биз ғўзани кечаси суғоришга алоҳида аҳамият берамиз. Кечки пайтда ишлайдиган сувчилар фонарлар блан та'мин этилган, улар кечқурун соат 6 да ишга тушадилар.

Биз эгат ҳамда ўқариқдан сув олиб эгатга тарайдиган ариқларни очишга, эгат бошига чим босиб сув оқимини бир ме'ёрда бўлишига э'тибор берамиз. Агар эгат бошидаги чимдан сув ўтишини тартибга солмасак, унинг бузилиши, айниқса кечалари, оқим ўзгариб эгат эмас, пушталарни сув босиб кетиши мумкин. Бунинг учун кундузи эгатта сувни кичик оқимда қўямиз, бу чимни маҳкамлайди, чим кечаси норма блан қўйилган сувда ювилиб кетмайди.

Далани суғоришга пухта тайёрлаш бизга берилган топшириқнинг сифатли қилиб бажарилишини та'мин этмоқда. Бизда шу маҳалгача сувнинг ўқариқ бошидан уриб кетиш, эгатларни босиб кетиш ҳодисаси рўй берган эмас. Колхозимиз сувчилари ғўза қанчалик вақтида, тўғри суғорилса, ҳосил шунчалик мўл бўлишини яхши биладилар. Тўғри ва қондириб суғорилган ғўза кўп кўсак тугади.

Сувчиларнинг иши тракторчи ҳамда кетманчилар иши блан маҳкам боғланган. Чунки, тажриба суғоришдан кейин агар ер етилиши блан ғўза қатор оралари культивация қилинмаса ердаги нам тезда буғланиб кетишини кўрсатмоқда. Бундан ташқари суғоришдан кейин ишланмай қотиб қолган ерда ғўза илдизлари яхши ривожланмайди, — шона, гул, кўсаклар тўкилади — ҳосил камаяди. Шунинг учун суғориш блан бирга қатор ораларни ишлаш бир-бири блан маҳкам боғланиб олиб борилади. Бунинг учун мен ба'зи колхозларда қилинганидек участкани бўлиб-бўлиб эмас, балки, ҳамма ўқариқлардан сув қўйиб бутун участкани бир йўла суғораман. Суғоришда дастлаб этаклардаги ўқариқлар орқали сув тараладиган эгатларга сув қўйиб, охирда юқоридаги ўқариқлар орқали сув тараб участкани суғоришни тугаллаймиз. Бу тартиб трактор культивация ҳамда чопиқни тўғри уюштиришга имкон беради.

Биз сувни тежаб сарфлаш, далани бир-текисда намлаш учун ҳаракат қиламиз. Бунинг учун барча резервлардан фойдаланамиз. Илгарилар, сувни бефарқ қўяр эдик. Сув бекорга зовурларга тушиб кетиш блан бирга, ердаги озиқ моддаларни ҳам олиб кетар эди. Эндиликда, озиқ моддалар ҳам ўз жойида қолиб, ҳосилга-ҳосил қўшилмоқда.

Колхоз далаларида ғўзалар яхши ўсмоқда. Колхозчиларимиз ғўзани дастлабки ўсиш даврида яхши ривожлантириш, мўл ҳосил тугдириш учун курашмоқдалар. Бу курашга биз сувчилар ҳам ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

Суратда: Оржоникидзе районидаги Киров номли колхознинг 2-нчи далачилик бригадасида ғўзаларни суғориш пайти. (Чапда): колхоз а'зоси **Р. Аҳмедова** ва звено бошлиғи **Пўлатхўжаевлар** суғорилган ғўзаларни текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

☆

Ғўза парваришидаги камчиликлар тугатилсин

Ўзбекистоннинг кўпгина районлари чигит экишга ўтган йилдагига нисбатан анча яхши тайёрландилар ва бу ишни қисқа муддатларда ўтказдилар. Броқ, Ўзбекистон пахтакорлари юқори ҳосил учун курашнинг биринчи даврида катта қийинчиликларга дуч келдилар. Апрель ойида кунлар жуда совиб кетди ва кучли ёмғирлар ёғди. Бу совуқ кунлар ва ёмғирлар униб чиққан ғўзаларнинг анча қисмига зарар етказди.

Ана шу сабабли юз берган қийинчиликларни тугатиш, ғўзаларнинг ривожланишини тезлаштириш учун Ўртасарой районидаги «Полярная звезда» колхозининг а'золари ғўзаларни яхши парвариш қилишни ташкил этдилар, ҳамма майдонда чигитни биртекис ундириб олдилар.

Лекин ғўза парваришини уюштиришда сусткашлик ва беғамлик қилинаётган жойларда аҳвол бутунлай бошқача. Республикада катта-катта майдонларда чигит ҳалигача тўла униб чиқмаганлиги, кўпгина жойларда ғўза жуда сийрак бўлиб қолганлигининг сабаби ҳам шудир.

Яна шу нарса жиддий ташвиш туғдираётирки, республиканинг деярлик ҳамма жойларида ғўзани яганалаш, қатор ораларини культивация қилиш ва юмшатиш сур'атлари ўтган йилдагига нисбатан анча суст бораётир. Ўзбекистонда энг йирик пахтакор Тошкент области колхозлари ғўза парваришини кучайтириб юборишда айниқса орқада қолаётирлар.

Масалан, Тошкент яқинида жойлашган Октябрь районини олайлик. Бу райондаги Октябрь МТСида ғўзани машина блан яганалаш, қатор ораларини культивация қилиш ва юмшатиш давом этмоқда. Лекин МТСдаги 65 «универсал» тракторлардан культивацияда фақат 40 таси ишлаб турипти, бу тракторлар ҳам унумли ишламайди.

Ҳатто районда илғор ва энг йирик бўлган Каганович номли колхозда ҳам МТСнинг айби блан далалардаги жуда муҳим ишлар бажарилмаётир. Бу колхозда механизаторлар 1500 гектар ердаги ғўзани яганалашлари, қатор ораларини ишлашлари ва юмшатишлари керак. Бу майдонда ғўза туплари квадрат-уялаб жойлаштирилган. МТС директори ўртоқ Жонгиров шу мақсадда 29 трактор ажратишга ва'да берган эди, лекин шундан фақат 5 та трактор юборди. Октябрь МТСи директорининг кабинетида Каганович номли колхознинг раиси Ҳамроқул Турсунқуловни учратдик. Донгдор пахтакор ўтган йилгидек бу йил ҳам машина-трактор станциясининг айби блан пахтачиликдаги прогрессив янги методларни жорий қилиш иши барбод бўлаётганлиги ҳақида дарғазаб бўлиб гапирди.

Октябрь районида жойлашган, Пахта МТСи ҳам ғўза парвариши ишларини қониқарсиз олиб бормоқда. Октябрь МТСидагидек бу ерда ҳам ғўзаларни машина блан букетлаш иши бажарилмаётир, шу блан ғўза қатор ораларини икки томонлама культивация қилиш хавф остида қолдирилаётир. МТС ҳозиргача кўпгина трактор культиваторларини ишга солмаган, тракторларнинг икки сменада ишлашини ташкил қилмаган, машиналарнинг кўп вақт бекор туришига йўл қўйилмоқда. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Октябрь район партия комитети ана шу фактларнинг ҳаммасини қайд қилиб туриш блан чекланиб қолмоқда. Қиш фаслида колхозчилар ва механизаторлар ўртасида тушунтириш ишлари ташкил қилинмаган, пахтачиликдаги янги методларни жорий қилиш ҳақида уларга сўзлаб берилмаган. Ҳолбуки, район территориясида иккита йирик қишлоқ хўжалик илмий муассасаси — Ўрта Осиё машина-синаш станцияси ва суғориладиган деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё институти жойлашган.

Октябрь райони яқинда — бундан 2 йил илгари ташкил қилинган. Бу районда жойлашган колхозларнинг кўпчилиги бирмунча йиллардан буён пахта етиштириш юзасидан белгиланган топшириқларни бажармай келади. Афсуски, республика ва область ташкилотлари янги районга нисбатан нотўғри позицияни тутиб келаётирлар.

Буни Октябрь райони учун кадрлар танлаш мисолида айниқса яққол кўриш мумкин. 2 йил ичида бу районда ўнларча раҳбар район ходимлари олмоштирилган. Октябрь МТСида бешта бош инженер олмоштирилган. Ҳозирги вақтда тўртинчи бош агроном, учинчи директор ишлаб турипти.

Пахтакорларнинг Тошкентда бўлган кенгашидан буён анча вақт ўтди, лекин республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари пахтачиликдаги прогрессив методларнинг ғоят катта, бебаҳо аҳамиятини барча колхозчилар ва механизаторлар оммасига ҳалигача тушунтириб бераолганлари йўқ.

Ўзбекистон партия ташкилотлари, барча пахтакорлари бу йил энг қимматли техника экинини етиштиришда прогрессив методларни оммавий равишда қўллашга эришмоқлари лозим. Бу ишда энг мас'улиятли тадбир — ғўзани парвариш қилишдир. Бу соҳадаги сусткашлик ҳосилга тузатиб бўлмайдиган даражада зарар етказиши мумкин.

А. ИВАХНЕНКО.

«ПРАВДА»нинг Ўзбекистон ССРдаги мухбири.

Чорвадорлар намунали ишламоқдалар

Калинин районидаги Каганович номли колхозда ўтган йили чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга кам э'тибор берилган эди. Етарли ем-хашак базаси вужудга келтирилмаганлиги, соғин сигирларни қўлда боқишга кўчирилмаганлиги сабабли жуда кам миқдорда сут соғиб олинди. Она чўчқаларни болалатиш ва уларни кўпайтириш масаласига ҳам етарли э'тибор берилмади.

КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қароридан илҳомланган колхоз чорвадорлари ўз ишларида бу йил кескин бурилиш ясадилар. Улар йил бошиданоқ оширилган мажбурият олиб, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. 1954 йилда ҳарбир сигирдан бир йил ичида фақат 622 литрдан сут соғиб олинган бўлса бу йил сигирларни қўлда боқишга кўчирилганлиги, етарли озуқа блан та'минлаб турилганлиги, молбоқар ва сигир соғувчиларнинг ўз ишларига сидқидиллик блан қараганликлари туфайли соғиб олинган сут апрель ойининг охиридаёқ 626 литрдангa етди. Ўтган йили 27 бош сигирдан ҳаммаси бўлиб 16992 литр сут соғиб олинган бўлса, бу йил 33 бош жайдари сигирдан 7 ой ичида 20660 литр сут олинди. Колхознинг илғор сут соғувчилари йил охиригача ҳарбир бош сигирдан яна 700—800 литрдан сут соғиб олиш учун курашаётирлар.

Колхозда чўчқачиликни ривожлантириш ишига ҳам катта э'тибор берилмоқда. Ўтган йили ҳарбир она чўчқадан фақат 7 тадан чўчқа боласи олинган эди. Бу йил она чўчқаларнинг парвариш қилиш тубдан яхшиланди. Натижада ҳарбир она чўчқадан 1 майгача, я'ни 7 ой ичидаёқ 9 тадан чўчқа боласи олишга эришилди. Илғор чўчқабоқарлар йил охиригача яна 5 тадан чўчқа боласи олиш учун ҳаракат қилаётирлар.

Колхоз чорвадорлари дастлабки эришилган бу муваффақиятларни мустаҳкамлаш мақсадида зарур тадбирларни амалга оширмоқдалар. Фермаларда ишловчи ҳарбир киши ярим гектардан маккажўхори экиб, камида 175 центнердан силос бостириш, отбоқарларнинг ҳарбири эса 10 гектардан бедани 5 мартадан ўриб олиш ва шу йўл блан ем-хашак базасини мустаҳкамлашга ҳисса қўшиш мажбуриятини олган эдилар. Ҳозир улар ўз аҳдларининг устидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Б. ИМОМОВ.

Ем-хашак тайёрлаш кечикмоқда

Ўртачирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозда чорвачиликни янада ривожлантириш учун ҳамма имкониятлар бор. 121 гектар ерда беда ва бунга қўшимча 40 гектардан кўпроқ ерда пичан бўлишига қарамай, ем-хашак тайёрлаш иши ниҳоятда суст бормоқда, ўрилган бедани йиғиб олишга аҳамият берилмаётир. 40 гектар ердаги ўрилган пичандан 25 гектаригина йиғиб олинган, халос. Колхоз бу йил 1778 тонна ем-хашак тайёрлаши керак эди, лекин 25 майгача тайёрланган ем-хашак миқдори 150 тоннадан ошмайди.

Бу аҳвол колхоз правление а'золари ҳамда ферма мудири ўртоқ М. Ғаффоровни ташвишлантирмаётир. Ўртоқ М. Ғаффоров бу ишга ҳамон мас'улиятсизлик блан қараб келмоқда. Шу сабабли ем-хашак тайёрлаш иши колхозда кечикиб қолмоқда. Мавжуд имконият ва воситаларни ем-хашак тайёрлашга тўла сафарбар этиш, ем-хашак тайёрловчи бригадалар ўртасида социалистик мусобақани кенг қизитиб юбориш колхоз правление а'золари ҳамда колхоз бошланғич партия ташкилотининг энг муҳим ва асосий вазифаларидан биридир.

Қ. СУЛТОНОВ.

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИНИНГ ОЧИЛИШИ ОЛДИДАН

1955 йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида Тошкент области

Ўзбекистон республикасининг экономикаси ва маданиятининг ривожланишида Тошкент области етакчи ўринни ишғол қилади. Бу область республика қишлоқ хўжалигида ҳам ана шундай етакчи ўринда туради. Шундай бўлгач, табиий, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги виставкасида Ўзбекистон кўрсатилганда ҳам, Тошкент области кўзга кўринарлик ўринни эгаллайди. Бунинг учун 1954 йил БҚХВда областимиз ютуқлари биргина «Ўзбекистон ССР» павильонидагина эмас, балки иттифоқ учун умум бўлган яна 23 павильонларда ҳам кўрсатилди. Тошкент областининг бу роли БҚХВ нинг Бош виставка комитети томонидан алоҳида қайд қилинди, областимиз хўжаликлари социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда эришган ютуқлари учун 3 та биринчи даражали диплом олиб, бу хўжаликлар енгил ва юк машиналари блан мукофотландилар. 14 хўжалик II даражали диплом олиб, юк машиналари блан мукофотландилар. Бундан ташқари, 12 хўжалик ҳархил мукофотлар, масалан: қиммати 10 минг сўмлик колхоз кутубхонаси, стационар киноустановка, радиотрансляцион установка, автопоилка ва электр блан сут соғиш агрегатлари блан мукофотландилар. Областимизнинг алоҳида ютуқларга эга бўлган илғорлари «Победа» машиналари блан мукофотландилар. 9 кишига катта олтин медаль, 23 кишига кичик олтин медаль, 112 кишига катта кумуш медаль, 243 кишига кичик кумуш медаль берилди. БҚХВга қатнашган илғорлардан 300 киши радиоприёмник, тикув машиналари, ҳархил соатлар, мотоцикльлар блан мукофотландилар.

1954 йилда колхоз, совхозлар, машина-трактор станциялари, илмий-текшириш ташкилотлари, тажриба станциялари ва бошқа хўжалик ташкилотлари ва улардаги илғорлар 1955 йил виставкасига қатнашиш ҳуқуқини олиш учун социалистик мусобақани кенгайтириб юбориб, бу соҳада анча ютуқларга эришдилар. Бу йил областимиздан БҚХВга иштирок этиш учун 2200, я'ни ўтган йилгидан 600 дан кўп кандидатлар тақдим этилди. Бу йил Виставка қатнашчиси қилиб 108 хўжалик ва ташкилот расмийлаштирилди. Булардан 77 таси область ижроия комитети томонидан тақдим этилган эди.

Ўз-ўзидан ма'лумки, БҚХВда областимизнинг пахтачилик хўжалиги алоҳида ўринни ишғол қилади. 26 пахтачилик хўжалиги БҚХВнинг қатнашчисидир. Оржоникидзе райони ва унинг МТСи ҳамда 8 колхоз ютуқлари «Пахта», «Ўзбекистон ССР», «Деҳқончилик», «Зиғир, наша ва бошқа луб ўсимликлари» павильонларида кенг равишда кўрсатилади.

Оржоникидзе райони мўл ҳосил етиштиришда республикада биринчи ўринда туради. Бу район ўтган йил 5700 гектар ернинг ҳар гектаридан 35,8 центнердан ҳосил олди. Районнинг ютуқлари ва МТС тажрибалари «Пахта» павильонида кенг равишда кўрсатилади. Бу райондаги 6 колхоз, 3 та чорвачилик фермаси ва 180 илғор БҚХВнинг қатнашчиси бўлиб тасдиқ қилинган.

1955 йил БҚХВга бошқа районлардан ҳам кўпгина илғорлар қатнашади. Улар орасида Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг ўтган йил ҳар гектар ерда 49,5 центнер ҳосил етиштирган Умарали Муҳамедов, Умурзоқ Ҳамробоев, 10 гектар ернинг ҳар гектарида 51,3 центнердан ҳосил етиштирган звеносининг бошлиғи Шоди Салимов, Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхознинг бригада бошлиғи Шаҳзода Сардоров, Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозининг бригада бошлиғи Қўчқор Сафаров ва бошқалар бор.

Виставкада областимиз территориясида ишлаб келаётган илмий-текшириш институтлари тажриба станцияларининг ишлари ҳам кенг равишда кўрсатилади. Булар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институти, СоюзНИХИ ва унинг Марказий селекция станцияси, Марказий ўғит ва тупроқшунослик станцияси, ўсимликларни сақлаш станцияси, Оққовоқ агротехника станцияси, деҳқончиликни механизациялаш ва электрлаштириш институтлари бор.

Ўзбекистонда каноп-жут экинлари асосан Тошкент областига марказлаштирилган. Областимизнинг Юқоричирчиқ ва Қуйичирчиқ районлари деярлик каноп ва жутчилик блан шуғулланадилар. Бу райондаги илғорларимиз каноп ва жутдан шунчалик мўл ҳосил етиштираётирларки, бундай ҳосил каноп-жутнинг ватани — Ҳиндистонда ҳам етиштирилмаган. Масалан, Ҳиндистонда ҳар гектар ердан олинадиган жут ҳосили 40 центнердан ошмайди. Ҳолбуки, Юқоричирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз 1954 йилда 545 гектар ернинг ҳар гектаридан 89,61 центнер, «Правда» колхози 555 гектар ернинг ҳар гектаридан 70,8 центнердан ҳосил етиштирди. Бу колхозларнинг 1955 йил БҚХВга қатнашаётган айрим илғорлари жутдан рекорд ҳосил етиштирдилар. Масалан, Свердлов номли колхознинг звено бошлиғи Ан Илья 20 гектардан кўпроқ ернинг ҳар гектаридан 124,37 центнер, Пак Григорий 135,65 центнердан жут ҳосили олдилар.

Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда Сталин номли Чирчиқ электрохимия комбинатининг аҳамиятига тўхталмай иложимиз йўқ. Бу комбинат қишлоқ хўжалигимизни азотли ўғитлар блан та'мин этади. Шунинг учун комбинат илғорларидан 21 киши БҚХВга қатнашиш шарафига сазовор бўлди.

Сталин мукофоти лауреатлари Олияхон Султонова ва Ҳурмат Тешаеваларнинг қуртни жадал усулда боқиш методларини қўлланиб, пилла ҳосилини оширишда катта ютуқларга эришган пиллачиларимиз ҳам бор. Энг илғор пиллачиларимиздан Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи Исоxўжа Султонов, Октябрь районидаги Калинин номли колхознинг звено бошлиғи Обид Шарипов, Пискент районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси Тиллахон Мирхўжаева ва бошқалар бор. Булар ўтган йил ҳар қути уруғдан 81, 121, 114, 126 килограммдан пилла олганлар.

Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти областимиз колхозларига чинакам ёрдам бериб келмоқда. Шунинг учун бу институт «Ипакчилик» павильонида кенг равишда кўрсатилади.

Областимизнинг 5 та боғ ва битта узумчилик хўжалиги Виставкага қатнашади. Юқоричирчиқ районидаги «Қорақалпоқ» совхози ўтган йил 224 гектар ердаги олма ва нокзорларнинг ҳар гектаридан 300 центнердан, Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхози 489 гектар боғнинг ҳар гектаридан 214 центнердан кўпроқ ҳосил олди. «Қовунчи», «Горняк», «Келес» боғ совхозлари ҳам мўл ҳосил етиштирдилар. Қуйичирчиқ районидаги «Семеновод» узумчилик совхози 56 гектар токзорнинг ҳар гектаридан 169 центнердан узум ҳосили етиштирди. Совхозларнинг 235 илғорлари ҳам Виставка қатнашчиси бўлиб тасдиқ этилди.

Боғ совхозларининг мўл ҳосил етиштиришларида Р. Шредер номли мева-резаворчилик институтининг ҳам каттагина ҳиссаси бор. Бу институт ўзининг 62,5 гектар мева боғининг ҳар гектаридан 304 центнердан, ўртоқ Тўра Аҳмедов бошлиқ участкада эса ҳар гектар боғда 353 центнердан ҳосил етиштирилди.

«Ўзбекистон ССР» павильонида шоли тажриба станцияси ишлари ҳам кенг равишда кўрсатилади. Бу станция шоличиликни ривожлантиришда анча ютуқларга эришди. Станция шолининг УзРОС — 7 ва Уз РОС— 13 нав'ларини чиқариб, ишлабчиқаришга жорий қилди. Шолини машина блан ўриб олиш иши ўзлаштирилди, шоликорликда олмошлаб экиш ишлаб чиқилди, шолининг янги, сувни кам талаб қиладиган нав'лари ижод этилди. Станция ходимларидан Е. Шчупаковский, А. Нестеров, Г. Соколов, Н. Мананнеков ўртоқлар Виставка қатнашчиси бўлиб тасдиқ этилдилар.

Ўрта Осиё Ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институтининг муваффақиятлари «Ўрмон хўжалиги» павильонида акс этдирилади. Бу институт томонидан ишланиб чиқилган саксовул уруғини самолётдан туриб сепиш усули бўш ётган ерларни дараxтзор ва яйловларга айлантиришга имкон бериши жиҳатидан ғоят катта иқтисодий аҳамиятга эгадир. Уруғни самолётдан туриб экиш арзон тушиши блан бирга, катта майдонларни тезда ўзлаштиришга имкон беради. Самолётдан туриб 10 минглаб гектар ерга уруғ экиш ўзининг ажойиб натижаларини берди: мамлакатимизнинг ўрмон бойликлари ошмоқда, ем-хашак маҳсулоти кўпаймоқда.

Областимизнинг сув хўжалиги Ўрта Осиё ирригация илмий-текшириш институти, Мирзачўл суғориш системаси, Чирчиқнинг ўнг томонидаги суғориш системалари бошқармаси материалларида акс этдирилади. Бу ташкилотларнинг ҳам бирқанча ходимлари Виставкага қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

Ўнлаб чорвачилик фермалари ва 70 лаб ферма ходимлари Виставкага қатнашадилар. Бу фермаларда ҳарбир сигирдан 2 — 3 минг литрдан сут соғиб олинган. Илғор фермаларда кенг, озода бинолар қурилган, сигир соғиш, ҳашак қирқиш, хашакни молга етказиб бериш, молларни суғориш ва бошқалар машиналаштирилган. Виставка қатнашчилари орасида ўтган йил ҳарбир сигирдан 4704 литрдан сут соғиб олган 4-нчи «Вревский» совхозининг ўнлаб ходимлари бор. Областимизнинг Қорасув, Тошкент ва Янгийўл районларидаги паррандачилик инкубатор станциялари ва бу станцияларнинг бирқанча ходимлари ҳам Виставкага қатнашадилар.

Юзлаб механизаторлар Виставкага қатнашиш ҳуқуқини олдилар. Булар орасида механик-ҳайдовчилардан Абдувоҳид Муродов ҳам бор. Ўртоқ Муродов 1954 йилда «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозида ўзининг экспериментал горизонталь-шпиндельли пахта териш машинасида 184 тонна пахта териб, бир ўзи 370 теримчининг ўн кунлик ишини бажариб берди.

Ўртоқ Муродов эришган муваффақиятларга ҳисса қўшган бирқанча ташкилот ва кишилар ҳам бор. Жумладан, пахтачилик бўйича махсус Давлат конструкторлик бюроси конструкторларидан В. Тютьков, В. Кржеменевский В. Козловский, Ю. Ронгинский, Б. Станкевичлар горизонтал шпиндельли пахта териш машинасини яратган бўлсалар, Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводи бу машиналарни ишлаб чиқарди. Илғор механизаторлар блан бир қаторда конструкторлар, ташкилот ва корхоналар ҳам Виставкага қатнашадилар. Ўрта Осиё машина синаш станцияси, суғориладиган деҳқончиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш илмий-текшириш институтлари янги пахта териш машинасини синовдан ўтказдилар ва унинг дастлабки нусхасига бирмунча жиддий ўзгаришлар киритдилар. Машинанинг нусхасини ясашда токарьлардан В. Зицер, В. Беспалов, В. Порошков, слесарь Д. Мацкин ўртоқлар ишладилар. Шунингдек, бу машинани ҳамда қишлоқ хўжалик машиналарини ишлаб чиқаришда Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг ишчилари ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Масалан, пескоструйщик Абдуваҳоб Сатторов 1954 йилда 28 ойлик, сверловщик Е. Храпков 26,5 ойлик, слесарь Л. Убайдуллаев 23,5 ойлик, слесарь П. Куликов 42 ойлик нормани бажардилар.

Суғориладиган деҳқончиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш институтининг токари Т. Гурин экспериментал машина детальларини ясашда йиллик нормани 198, шу институтда ишловчи унинг ўғли А. Гурин 213 процент қилиб бажарди. Буларнинг ҳаммаси БҚХВ қатнашчиси каби шарафли ҳуқуққа эга бўлдилар.

Областимиздаги машина-трактор ва машина-экскаватор станциялари, қишлоқ хўжалик машинасозлик заводлари, конструкторлик бюроларининг 273 ходими 1955 йил Виставкасига тақдим этилди ва тасдиқ қилинди. Булар пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини комплекс механизациялаштириш масалаларини ҳал этиш учун курашаётган илғор отрядлардир.

Ф. ЗАБЕЛИН.

Совет Иттифоқи ва Югославия ҳукумат делегациялари ўртасидаги музокаралар тўғрисида

АХБОРОТ

Бриони оролига келган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумат делегацияси блан Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукумат делегацияси ўртасида 1955 йил 29 ва 30 майда музокаралар давом этди.

Музокаралар вақтида ҳамкорлик вазиятида СССР блан ЮФХР ўртасидаги муносабатларга доир масалалар юзасидан фикр олишиш давом этди.

29 майда СССР ҳукумат делегацияси Югославия делегацияси а'золари блан биргаликда Бриони ороли бўйлаб саёҳат қилди ва бу оролнинг хушманзара жойлари блан танишди.

30 майда совет делегацияси а'золари ва бу делегациянинг маслаҳатчилари ҳар икки мамлакатни қизиқтирган масалалар юзасидан Югославия делегацияси а'золари ва бу делегациянинг маслаҳатчилари блан учрашдилар.

Ўша куни Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин И. Броз-Тито блан биргаликда «Подгорка» катерида Истрия қирғоғидаги Пула портига ва Ровинь портига бордилар.

Ҳар икки делегациянинг а'золари ва уларнинг маслаҳатчилари ЮФХР президенти И. Броз-Тито томонидан берилган эрталабки ва кундузги зиёфатда ҳозир бўлдилар.

31 майда Совет ҳукумат делегацияси Бриони оролидан жўнаб кетади ва мамлакат бўйлаб саёҳатини давом эттиради.

СОВЕТ-КОРЕЯ АРАЛАШ ЖАМИЯТЛАРИДАГИ СОВЕТ ҲИССАСИНИ КОРЕЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИГА ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

СОВЕТ-КОРЕЯ АХБОРОТИ

ССР Иттифоқи Ҳукумати ва Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумати Совет-Корея аралаш жамиятларининг, чунончи денгиз транспортини эксплуатация қилиш жамияти ва нефть тозалаш жамиятининг фаолияти тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Бу жамиятлар бундан бирнеча йил илгари паритет асосларда тузилган эди.

Корея Халқ-Демократик Республикасининг хўжалик ташкилотлари саноат ва транспорт корхоналарини бошқариш соҳасида зарур тажриба тўплаганликларини э'тиборга олиб, Совет Иттифоқи Ҳукумати ва Корея Халқ-Демократик Республикаси Ҳукумати мазкур Совет-Корея жамиятларидаги совет ҳиссасини Корея Халқ-Демократик Республикасига топшириш тўғрисида битимга келдилар.

Мазкур жамиятларда бўлган ва КХДРга топшириладиган совет ҳиссасининг қиммати Кореянинг бирқанча йиллар мобайнида Совет Иттифоқига етказиб берадиган товарлари блан қопланади.

Жамиятлардаги совет ҳиссасининг Корея Халқ-Демократик Республикасига топширилиши СССР блан КХДР ўртасидаги дўстона муносабатларни ифода этади ва ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Ҳиндистон парламенти делегациясининг Москвада бўлиши

Ҳиндистон парламенти а'золари делегацияси Совет мамлакатидаги ҳаёт блан танишиб чиқишни давом эттирмоқда. 29 май эрта блан профессор Н. Г. Ранга, Диван Чаман Лалл, Рамешвар Саху, Агу Рай Шастри, П. Натесан, Штатлар Кенгашининг секретари С. Мукерджи Ҳиндистон республикаси парламенти Штатлар Кенгаши Раисининг Ўринбосари Кришнамурти Рао бошчилигида машиналарга тушиб, Л. Н. Толстойнинг Ясная Полянадаги усадьба-музейига бордилар.

Музейда меҳмонларни меҳнаткашлар депутатлари Тула область Совети ижроия комитетининг раиси, СССР Олий Советининг депутати И. М. Барчуков, СССР Олий Советининг депутати Н. И. Гусаров, Туладаги қурол заводининг мастери, РСФСР Олий Советининг депутати А. Н. Кураков, меҳнаткашлар депутатлари Тула область Советининг депутати Г. С. Ионова, музей директори А. И. Поповкин, Л. Н. Толстойнинг собиқ секретари, музей нозири В. Ф. Булгаков кутиб олдилар.

Тула область Совети ижроия комитетининг раиси И. М. Барчуков ҳиндистонли меҳмонларни Тула области меҳнаткашлари номидан самимий табриклади. Кришнамурти Рао самимий кутиб олганликлари учун ташаккур билдирди ва улуғ рус ёзувчиси Л. Н. Толстойнинг Ҳиндистонли сиёсий арбоб М. Ганди блан дўстона хат ёзишиб турганлигини эслатиб ўтди.

Музейнинг младший илмий ходими М. И. Рюмина делегация а'золарига гулдасталар топширди. Бунга жавобан делегация а'зоси Диван Чаман Лалл, биз учун азиз бўлган бу гулларни ватанимизга олиб бориб, М. Гандининг қабрига қўямиз, деди. Бу гуллар, деди у, Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас алоқани ҳинд халқининг эсига туширсин.

Шундан кейин, меҳмонлар Л. Н. Толстой уй-музейини айланиб чиқдилар. Буерда «Анна Каренина», «Уруш ва тинчлик», «Крейцер сонатаси» ва бошқа асарлар ёзилган эди. Ёзувчининг иш кабинетида Ҳиндистон тўғрисидаги китоблар ва ҳинд ёзувчиларининг асарлари меҳмонларнинг э'тиборини жалб этди. Меҳмонлар кутубхонани, ётоқхонани, меҳмонхоналарни завқ блан тамоша қилдилар. М. Горький И. С. Тургенов, В. Г. Короленколар Л. Н. Толстой ҳузурига келганларида шу хоналарда бўлар эдилар.

Ҳиндистонли меҳмонлар Уй-музейни қараб чиққанларидан кейин, Л. Н. Толстойнинг қабрига гуллар қўйдилар. Шундан кейин делегация а'золари ёзувчининг адабиёт музейини тамоша қилдилар. Бу музей ёзувчи ташкил этган мактабда жойлаштирилган. Буерда меҳмонларни Л. Н. Толстойнинг кутубхонаси ва унинг турли тилларда нашр этилган асарлари айниқса кўп қизиқтирди.

Кришнамурти Рао Ясная Полянадан жўнаб кетиш олдидан бундай деди:

— Шу сафаримизга ёрдам берган кишиларнинг ҳаммасидан ғоят миннатдормиз. Биз, улуғ ёзувчи яшаган шуерга келишни ўз бурчимиз деб ҳисоблаган эдик, чунки бизнинг халқимизга, М. Гандига ҳечким Л. Н. Толстой каби яқин турмаган эди.

Меҳмонлар музей ҳақидаги таассуротлар дафтарига миннатдорчилик сўзларини ёзиб қолдирдилар. Улар бундай деб ёздилар: «Жуда гўзал музей. Бу музей улуғ ёзувчининг буюк идроки тўғрисида жуда яхши тасаввур беради. Бу жой биз учун ҳаждир. Л. Н. Толстой М. Гандининг фикрларини бошқа ҳарқандай ёзувчилардан кўра яхшироқ ифодалади».

Парвахти Кришнан хоним ва Камол Кумар Басу шу куни политехника музейида бўлдилар. Музейда уларни ёқилғи ва металлургия бўлимлари айниқса қизиқтирди. Музейнинг илмий секретари Ю. М. Юратов улар блан бирга бўлди.

Делегация а'золаридан Сардор Ҳукам Сингх, Индира Майдео ва Камол Кумар Басу ГУМда бўлдилар. Улар пойтахтнинг ана шу энг йирик савдо корхонаси блан танишдилар ва эсдалик қилиб сақланадиган ҳархил буюмларни сотиб олдилар. Шундан кейин улар Ново-Песчаний кўчалари районига бориб, янги қурилишларни тамоша қилдилар.

Дигвиджайя Сингх Ҳиндистон республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси К. П. Ш. Менон блан биргаликда Горкидаги В. И. Ленин Уй-музейида бўлди. (ТАСС).

Ҳиндистон парламенти делегацияси Москвадан жўнаб кетди

СССР Олий Советининг таклифига мувофиқ, Ҳиндистон Республикаси Парламенти Штатлар Кенгаши Раисининг Ўринбосари Кришнамурти Рао бошчилигида Ҳиндистон парламенти делегацияси Совет Иттифоқида уч ҳафта меҳмон бўлди.

Делегация а'золари Совет Иттифоқида бўлган вақтларида иттифоқчи республикаларга ва мамлакат шаҳарларига бордилар. Улар Москвадан ташқари яна Сталинградда, Олмаотада, Сталинободда, Тбилисида, Сочида, Киевда ва Ленинградда бўлдилар. Ҳиндистон парламентининг депутатлари саноат корхоналарининг ишлари блан, илмий ва маданий-оқартув муассасаларининг, ўқув юртларининг фаолияти блан танишдилар, совхоз ва колхозларга бордилар, шаҳарларнинг хушманзара жойларини тамоша қилдилар. Делегация а'золари СССРнинг ва иттифоқчи республикаларнинг давлат ва жамоат арбоблари блан суҳбат қилдилар.

30 майда Ҳиндистон парламенти делегацияси Москвадан самолётда Югославияга жўнаб кетди.

СССР ва Ҳиндистон Республикасининг давлат байроқлари блан безатилган Марказий аэродромда делегацияни СССР Олий Совети Президиуми Раисининг Ўринбосари ва РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. П. Тарасов, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг Ўринбосари А. А. Лебедев, СССР Олий Советининг депутатлари С. А. Герасимов, Ю. И. Дудин, Т. М. Зуева, З. А. Лебедева, И. К. Лебедев, Х. Мавлонова, Д. Сеитниёзов, Н. В. Цицин, СССР Ташқи ишлар Министрининг Ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг Ўринбосари А. Ф. Горкин, Москва Совети ижроия комитети Раисининг Ўринбосари Н. И. Бобровников, СССР Ташқи ишлар министрлиги Протокол бўлими Мудирининг Ўринбосари А. Н. Капустин, СССР Олий Совети Президиумининг, СССР Ташқи ишлар министрлигининг, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг мас'ул ходимлари ва матбуот вакиллари кузатиб қолдилар.

М. П. Тарасов делегация блан хайрлашган вақтда жўнаб кетаётган меҳмонларга қарата қисқача нутқ сўзлади.

М. П. Тарасов СССР Олий Совети номидан гапириб, делегация а'золарининг ҳинд халқи бахт-саодати йўлида самарали ишлашларини, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш йўлидаги курашда муваффақиятларга эришишларини тилади. М. П. Тарасов Ҳиндистон парламенти депутатларининги Совет Иттифоқига келиши Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Делегация бошлиғи Кришнамурти Рао жавоб нутқи сўзлади.

— Биз, — деди у, — Совет мамлакатида уч ҳафта бўлган вақтимизда Совет давлати тўғрисида, унинг халқи тўғрисида кўп нарса билиб олдик ва кўп дўстона алоқалар боғладик. Бизнинг бу сафаримиз Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлайди.

Кришнамурти Рао сўзининг охирида делегация совет мамлакатида бўлган вақтида ғоят самимий кутиб олинганлиги учун делегация номидан ташаккур билдирди. Бизнинг дўстлигимиз, деди у, доим мустаҳкамланиб боради.

Меҳмонлар ва уларни кузатиб қолучилар қўл қисишиб хайрлашдилар. Соат 9 да самолёт парвоз қилди.

Ҳиндистон парламенти делегациясини Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон, шунингдек Югославия Федератив Халқ Республикасининг СССРдаги Муваққат Ишлар Вакили Б. Осолник кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Ҳиндистон парламенти делегацияси бошлиғи Кришнамурти Раонинг баёноти

Ҳиндистон парламенти депутатлари делегациясининг бошлиғи Парламент Штатлар Кенгаши Раисининг ўринбосари Кришнамурти Рао Совет Иттифоқидан жўнаб кетишдан олдин матбуотда э'лон қилмоқ учун ТАСС мухбири орқали қуйидаги баёнотни берди:

Совет Иттифоқидан жўнаб кетаётган пайтимизда Ҳиндистон парламент делегациясининг топшириғи блан Совет Иттифоқи Ҳукумати ва халқига мамлакатингизни келиб кўришга таклиф қилганлигингиз учун ва бизга СССРни ҳамда унинг халқини кўриш ва билиш имконияти берилганлиги учун ташаккур билдираман. Бир-биримизни тушунишни ва дўстликни мустаҳкамлашни яхшиламоқ учун шахсий алоқа боғлаш ва кузатишлардан кўра фойдалироқ нарса бўлмайди. Биз ўзимиз кўрмоқчи бўлган нарсаларнинг ҳаммасини кўрдик. Ҳиндистон иқтисодий ҳаётни ўз намунаси асосида қурмоқда. Броқ, биз мамлакатимизнинг Совет Иттифоқидан кўп нарсаларни ўрганиши мумкинлигига қаноат ҳосил қилдик.

Сўнгра Кришнамурти Рао ўз баёнотида шуни айтдики, гарчи Совет Иттифоқи икки марта жаҳон урушини бошидан кечирган бўлса ҳам, лекин унинг муваффақиятлари ғоят каттадир. Совет халқининг тинчликка интилиши жуда катта эканлигини кўриб хурсанд бўлдик. Президент К. Е. Ворошилов, шунингдек В. М. Молотов, Г. К. Жуков бизни ишонтириб, бош министр Неру томонидан ўртага ташланган беш принципни Совет Иттифоқи тўла равишда қўллаб-қувватлайди, деб айтдиларки, бунинг учун биз уларга ташаккур билдирамиз.

Совет Иттифоқига қилган сафаримиз бизда энг яхши хотиралар қолдирди. Биз борган жойларнинг ҳаммасида дўстлик ва катта меҳрибонлик блан кутиб олдилар. Совет Иттифоқи халқига тинчлик ва тараққиёт учун курашда бахт-саодат ва муваффақият тилаймиз. Бизнинг Совет Иттифоқига келганлигимиз мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик алоқаларини мустаҳкамлайди ва халқларнинг бир-бирларини янада яхшироқ тушунишларига ёрдам беради, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб ишонамиз. (ТАСС).

Тошкентда

Республикамиз пойтахти — Тошкент кундан-кунга гуллаб-яшнамоқда. Унинг кўчаларида хашаматли бинолар тез сур'атлар блан қад кўтармоқда.

Октябрь районининг Сағбон кўчаси ҳам тобора обод бўлмоқда. Бу ерда яқинда 400 киши сиғадиган янги кинотеатр биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Кинотеатр атрофига турли дарахт кўчатлари ўтқазилиб, гулзорлар бун'ёд қилинди. **Суратда:** янги қурилган «Янги турмуш» кинотеатрининг биноси. **Т. Музаффаров** фотоси.

Янги қурилишлар

Республикамиз пойтахти — Тошкентда янги уй-жой қурилишлари тобора кенгайиб бормоқда. Кейинги вақтларда шаҳарнинг турли районларида янги битказилган бинолар фойдаланишга топширилди.

Сапёрний кўчасида шаҳар уй-жой бошқармаси учун 24 хонадан иборат янги бино қурилиши яқинда тугалланди. Бундан ташқари, яна Ўқчи кўчасида иккита иккиқаватли бино, Катта-Бич кўчасида эса 3 та саккиз хонали уй қуриб битказилди. «Таштекстильмаш» заводи ўз ишчи ва хизматчилари учун Шота Руставели кўчасида икки қаватли катта бино қуриб берди.

Шаҳар ижроия комитети уй-жой биноларини қуришга бирқанча янги участкаларни ажратди. Масалан, граммпластинка заводига Куйбишев район, Бульвар кўчасидан икки қаватли бино қуриш учун алоҳида жой ажратилди. Шу райондаги Ново-Московский кўчасидан экскаватор заводи учун ҳам 4 та катта уй-жой биноси қуришга жой ажратиб берилди.

Шунингдек, гидроэнергопроект, тўқимачилик институтлари ҳамда бошқа корхона ва муассасаларга янги уй-жой биноларини қуриш учун ер участкалари ажратилди.

Саноат корхоналарига экскурсия

Яқинда Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти география факультетининг бир группа студентлари областимизнинг йирик саноат корхоналарига экскурсияга бордилар. Бу экскурсияда II ва III курс студентларидан 60 га яқин киши қатнашди.

Улар Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинатида, чинни заводида, 1-нчи пойафзал фабрикасида, шунингдек Бекобод шаҳридаги металлургия заводида ва Фарҳод гидроэлектростанциясида бўлдилар.

Ўқитувчилардан Қориев, Усмонов ўртоқлар раҳбарлигида ўлкамизнинг саноат корхоналарига уюштирилган бу экскурсия студентларнинг назарий билимларини мустаҳкамлашда катта аҳамиятга эга бўлди.

Ўзбекистонда ижтимоий фикр тарихига оид брошюра

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриёти профессор И. Мўминовнинг «XIX аср охири ва XX асрнинг бошларида Ўзбекистонда ижтимоий-философик фикрнинг ривожланиш тарихига доир» номли брошюрасини нашр этиб чиқарди.

Брошюрада қуйидаги материаллар бор: «XIX асрнинг охири ва XX асрнинг бошларида Ўзбекистонда ижтимоий-философик фикрнинг ривожланиш масаласига доир», «Аҳмад Донишнинг прогресс учун, рус маданиятини ўрганиш учун олиб борган кураши», «Шоир Фурқатнинг ма'рифат учун кураши», «Муқимийнинг клерикализмга қарши олиб борган кураши», «Ҳамза Ҳакимзода ма'рифатчи сифатида» ва ҳоказо.

Брошюра катта тиражда нашр этилди ва ҳозир Главкниготоргнинг барча магазин ва киоскаларида сотилмоқда.

Пионер лагерида дам олиш мавсумига тайёргарлик

Мактаб ўқувчиларининг ёзги каникули яқинлашиб келаётгани муносабати блан областимиздаги пионер лагерларида катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Сталин районн территориясида жойлашган «Энергетик» пионер лагери кенг ва кўркам пионер лагерларидан бири ҳисобланади. Бу йил лагерь боғига агроном ўртоқ Усмонов раҳбарлигида 35 минг тупдан ортиқ ҳархил гул кўчатлари ва манзарали дарахтлар ўтқазилди.

Лагерьнинг хўжалик бинолари, палаталар, спорт майдончалари ва оммавий дам олиш жойларининг ремонти тамом бўлай деб қолди. Лагерь хизматчилари бу йилги дам олиш мавсумини ҳартомонлама пухта тайёргарлик блан кутиб олиш учун зўр ғайрат блан ишламоқдалар.

Шаҳар аҳолиси учун сабзавот

Шу кунларда Тошкент Олой бозорига кўп миқдорда сабзавот маҳсулотлари келтирилмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари ўз эҳтиёжлари учун зарур бўлган редиска, кўк пиёз, чеснок, карам, шавель, помидор, бодринг ва шунга ўхшаш маҳсулотларни колхоз дўконларидан сотиб олмоқдалар.

Калинин районидаги Ворошилов номли колхоз қулупнай, редиска, кўк, пиёз, Қорасув районидаги Ленин номли ва «XIX партс'езд» колхозлари помидор, карам, бодринг каби маҳсулотларни шаҳар аҳолисига кўплаб етказиб бермоқдалар. Шунингдек, Орджоникидзе районидаги колхозлардан ва областимизнинг бошқа районларидаги колхозлардан ҳам сабзавот маҳсулотларини келтирмоқдалар. Бозорда ҳар куни шаҳар аҳолисига 17 тоннага яқин сабзавот сотилмоқда.

Тошкент Қишлоқ районидаги Каганович номли колхоз меҳнаткашларнинг сут маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини та'минлаш мақсадида Олой бозорида иккита сут дўкони очди.

СПОРТ

Велосипед пойгаси

Яқинда Янгийўл шоссесида Тошкент шаҳар мактаб ўқувчиларининг велосипед пойгаси бўлди. Мусобақа қатнашчилари ўз районларининг биринчилиги учун курашдилар.

Мусобақани қизлар бошлаб бердилар. Куйбишев районидаги 47-нчи мактаб ўқувчиси А. Колодина 15 километр масофани пойга велосипедида 27 минут 12 секундда босиб ўтиб, биринчи ўринни эгаллади.

Фрунзе районидаги 26-нчи мактаб ўқувчиси Н. Шчетинкина шу масофани оддий велосипедда 31 минут 21 секундда босиб ўтиб маррага биринчи бўлиб келди.

Қизлардан сўнг ўғил болалар мусобақалашдилар. Марказий районнинг 44-нчи мактаб ўқувчиси, Тошкент — Самарқанд— Тошкент маршрути бўйича ўтказилган кўпкунлик велосипед пойгасининг қатнашчиси Р. Галиев энг яхши натижага эришди. У, 25 километрли масофани 37 минут 7 секундда босиб ўтди. Сталин районидаги 34-нчи мактаб ўқувчиси Колосовский ана шу масофани оддий велосипедда 41 минут 38 секундда босиб ўтиб, биринчи ўринни олди.

Мусобақага 200 ўқувчи қатнашди. Мусобақа қизғин кураш вазиятида ўтди.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

Куба ороли. Суратда: Кубали деҳқон оиласи. (Кубада чиқадиган «Боэмиа» журналидан). (ТАСС фотохроникаси).

ЛАТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИДА БОЛАЛАР ОҒИР АҲВОЛДА ЯШАМОҚДА

МОНТЕВИДЕО, 30 май. (ТАСС). Латин Америкаси мамлакатларида меҳнаткашлар оммасининг оғир аҳволда яшаётганлиги болаларнинг кўп ўлишига сабаб бўлмоқда. Бразилияда ҳар йили 700 минг бола бир ёшга тўлмасдан ўлиб кетмоқда. «Очлик, — деб ёзади Бразилиядаги «Импренса популар» газетаси,— Бразилияни болалар жуда кўп ўладиган мамлакатлар қаторига қўйган асосий сабабдир».

Чилидаги «Нуэстро тьемпо» журналининг ёзишича, очлик сабабли ва тегишли тарбия йўқлиги натижасида Парагвайда болаларнинг 70 проценти 10 ёш тўлгунча ўлиб кетмоқда. Боливияда, Гватемалада ва Латин Америкасининг бошқа мамлакатларида болалар ўлиб кетмоқда.

Латин Америкаси мамлакатларидаги матбуот болалар ўртасида боқимсизлик авж олганлигини ва мактаблар ҳамда ўқитувчилар етишмаётганлигини ҳам қайд қилиб ёзмоқда. Масалан, Чилидаги «Ла насьон» деган ҳукумат газетасининг хабарига қараганда, Чилида 70 минг боқимсиз бола бор. Мамлакатда 5 минг мактаб, 12 минг ўқитувчи етишмайди ва ҳоказо.

Боливиядаги «Эль пуэбло» газетасининг ма'лумотларига кўра, Боливияда ҳар 100 боладан фақат 18 таси мактабда ўқийди. Бразилия қишлоқларидаги болаларнинг 80 проценти ўқиш имкониятидан маҳрумдир. Пуэрто-Рикода мактаб ёшидаги болаларнинг 50 процентдан кўпроги мактабда ўқийолмайди ва ҳоказо. Бразилиядаги «ултима ора» деган газета яқинда Латин Америкасидаги миллионларча болаларнинг қисмати муносабати блан «болалик бахтсизликдир» деб ёзган эди.

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТ КОМИТЕТИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

ПАРИЖ, 30 май, (ТАСС). Франс Пресс агентлиги билдиради: Ҳиндистон парламент комитети (бу комитетда барча партияларнинг вакиллари бор) резолюция қабул қилди. Бу резолюция Ҳиндистон ҳукуматини Португалия эгаллаб келаётган Гоа тўғрисидаги масалани музокаралар олиб бориш йўли блан ҳал этиш чораларини кўришга чақиради, бу чора натижа бермаганида, «Ҳиндистонда мустамлакачиликнинг сўнгги изларини тугатаоладиган санкцияларни қўлланиш»га да'ват этади.

Гоа Миллий конгрессининг раҳбарларидан бири Альварес матбуот конференциясида бундай деди: Португалия қўшинлари Гоани Ҳиндистон блан бирлаштириш йўлидаги ҳаракатни бостириш учун Шимолий Атлантик иттифоқи мамлакатларидан олинган қурол-яроғ ва ўқ-доридан фойдаланмоқдалар.

Индонезия Коммунистик партиясига асос солинган куннинг 35 йиллигига доир

ЖАКАРТА, 30 май. (ТАСС). 29 майда Жакартада Мердека майдонида меҳнаткашларнинг Индонезия Коммунистик партиясига асос солинган куннинг 35 йиллигига бағишланган кўп минг кишилик митинги бўлди.

Митингда Индонезия Коммунистик партияси Марказий комитетининг бош секретари Айдит нутқ сўзлади. Йиғилганлар уни самимий кутиб олдилар. Айдит ўз нутқида Индонезия компартияси босиб ўтган шонли йўл ҳақида сўзлади ва мамлакатнинг тўла миллий мустақиллиги учун, Осиёда ва бутун дун'ёда тинчлик учун курашда меҳнаткашларнинг вазифаларига муфассал тўхтади.

Айдит Индонезия меҳнаткашларини мустаҳкам, бирлашган миллий фронт тузишга чақирди ва ҳозирги вақтда бундай бирлик ҳарқачондагига қараганда ҳам зарур, деб уқтириб ўтди.

Японияда радиоактивликнинг та'сири масалалари юзасидан халқаро медицина конференцияси очилди

ТОКИО, 30 май. (ТАСС). Киодо Цусин агентлиги билдиради: Бугун Токиода радиоактивликнинг та'сири масалалари юзасидан халқаро медицина конференцияси очилди. Бу конференция ишларида Япония, Франция, Бельгия, Англия, Чили, Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Чехословакия ва Германия Демократик Республикаси делегациялари қатнашмоқда.

Бугунги мажлисда Япония вакили доктор Масао Цудзуки конференция президиумининг раиси қилиб сайланди.

Шимолий Африкада француз ма'мурларининг жазо чоралари

ҚОҲИРА, 30 май. (ТАСС). «Алқоҳира» газетаси ўз махсус мухбирининг Париждан берган хабарини босиб чиқарди. Бу хабарда айтилишича, Франция ички ишлар министри Шимолий Африка мамлакатларидаги миллий-озодлик ҳаракатини бостириш юзасидан Франция ҳукумати томонидан тасдиқланган план блан Жазойирга жўнаган.

Франция ҳукумати, деб ёзади газета, шу мақсад учун «террорга қарши ҳимоя» деган террорчилар ташкилотидан фойдаланишга қарор берган. Бу ташкилот америкаликларнинг «ку-клукс-клан» ташкилотига ўхшатиб тузилган. Бу ташкилотга француз офицерлари бошчилик қилмоқдалар.

Бу тадбирлар, деб ёзади мухбир, америкаликларнинг иштироки блан амалга оширилмоқда. Американлилар Шимолий Африканинг турли қисмларидаги француз ма'мурлари блан тил бириктирганлар.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/VI да **Оғриқ тишлар,** 2/VI да **Алишер Навоий.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/VI да **Флория Тоска,** 2/VI да **Ромео ва Жульетта.**

«РОДИНА», қишки НАВОИЙ номли, қишки «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги аргентин бадиий фильми **Лойқа сувлар оқмоқда.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — янги чехословак бадиий фильми **Сирена.**

«РОДИНА», «ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрларида — эрталаб соат 10 ва кеч 10 да янги бадиий фильм **Арман концерти.**

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 10 **да СССР Олий Советининг Иккинчи сессияси,** кеч соат 10 да **Арман концерти.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кеч соат 10 да **Арман концерти.**

«ВАТАН», ёзги НАВОИЙ номли, ёзги «ИСКРА», «УДАРНИК», КИРОВ номли кинотеатрларда — **Лойқа сувлар оқмоқда.**

«ХИВА» — **Сирена.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Кўчамизнинг командаси,** кечқурун **Хитой цирки.**

РЕДАКВИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими —38142

Р. 06706. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1446.